Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (солҳои 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

14 декабри соли 2002. Шанбе № 97 (12839)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 13.00 имзо гардид.

Марҳалаи навбатии амалигардонии барномаи стратегӣ

Нигориш аз иҷлосияи даҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм

Мамлакати мо воқеаҳои муҳими фаромӯшнопазирро аз сар мегузаронад. Дар шаҳру навоҳиамон тантанаҳо бахшида ба даҳсолагии қабул гардидани Қонуни Асосиамон давом доранд. Мардум барои муносиб пешвоз гирифтани ҷашни 70-солагии шаҳри Нукус тайёрии пухта мебинанд. Натиҷаҳои тараққиёти иқтисодиву иҷтимоӣ гувоҳӣ медиҳанд, ки мо марраҳои баландро фатҳ намуда, дар бобати боз ҳам баланд бардоштани сатҳи зиндагонии аҳолӣ қадамҳои дилпурона мегузорем. Барои соли минбаъда, ки «Соли маҳаллаи обод» эълон гардидааст, тайёрии комил мебинем, таҳкурсии мустаҳкамро барои боз ҳам фаровону қуту бараканок шудани сол мегузорем. Озодкунии тамоми соҳаҳои ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фа-

рҳангӣ самараи хуби худро бахшида, натиҷаҳои он дар бобати ташаккул додани ҷамъияти озоду адолатноки шаҳрвандӣ нақши калоне мебозанд.

Вакилони халқ ҳам ба иҷлосияи навбатии парлумони худ бо тӯҳфаҳои ба худ хос расида омаданд. Онҳо дар ҳавзаҳои интихоботии хеш шуда, бо интихобкунандагон вохӯрда, фикру мулоҳизаҳояшонро оид ба лоиҳаи қонунҳое, ки ба муҳокимаи умумихалқӣ пешниҳод шуда буданд, дониста, онҳоро ба кумитаву комиссияҳои дахлдори Олий Маҷлис расонда, санадҳои қонунгузориро бо дурдонаҳои халқӣ ғанӣ сохтанд ва дар амал бори дигар исбот карданд, ки ҳокимияти ҳақиқатан халқӣ дар мо ба вуҷуд омадаасту давлату ҷамъият бо халқ машварат намуда, қонуну қарорҳои муҳимро қабул мекунад...

12 декабр. Дар маҷлисгоҳи Олий Маҷлис аъзоёни ҳукумат, мушовирони давлатии Президент, сарварони вазорату идораҳои ҷумҳурият, бунёду хазинаҳои байналхалқӣ, намояндагони ташкилотҳои байналхалқӣ, дипломатҳо, вакилони воситаҳои ахбори оммавии маҳалливу хориҷӣ ҳозиранд. Онҳо кушоиши иҷлосияи даҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюмро бесаброна мунтазир ҳастанд.

Соати 10.00. Ба маҷлисгоҳи Олий Маҷлис Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов, Раиси Олий Маҷлис Эркин Халилов, ҷонишинони Раиси Олий Маҷлис Борис Бугров, Мӯсо Ерниёзов, Фарруха Муҳиддинова ворид мегарданд. Онҳоро вакилони халқ ва ҳозирбудагони маҷлисгоҳ бо чапакзании бардавом пешвоз мегиранд.

Баъди номнавискунии вакилони халқ иҷлосия ба кори худ шурӯъ мекунад. Котиботи иҷлосия иборат аз ҳафт вакили халқ интихоб карда мешавад. Раиси он Турсуналӣ Қӯзиев—сарвари Фарҳангистони ҳунарҳои зебои Ўзбекистон тасдиқ карда мешавад.

Сипас рӯзномаи кори иҷлосия тасдиқ мегардад, ки аз 16 масъала иборат аст.

Сухан ба вазири молияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон Мамаризо Нормуродов дода мешавад. Вай дар бораи рафти иҷрои буҷаи давлатӣ дар бадали нӯҳ моҳи соли кунун ва Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ўзбекистон барои соли 2003 маърӯза намуд.

Аз маърӯза маълум гардид, ки боз ҳам амиқ гардондани ислоҳоте, ки дар соҳаҳои мухталифи ҷумҳурият ба амал бароварда мешаванд, боз ҳам пурзӯр гардондани ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, мунтазам тараққӣ додани иқтисодиёт, боз ҳам такмил додани инфрасохтори молиявии иқтисоди бозаргонӣ, низоми андоз чун ҳамешагӣ самти устувори сиёсати буҷавиро ташкил медиҳад. Аз ҷиҳати иҷтимоӣ пайваста ҷонибдорӣ кардани аҳолӣ, зиёд намудани музди меҳнат, нафақаҳо, идрорпулиҳо, кӯмакпулиҳои иҷтимоӣ, ислоҳсозии таълиму соҳаи тандурустӣ, бо маблағ фаро гирондани бунёдкориҳо, алалхусус ба муносибати «Соли маҳаллаи обод» эълон гардидани соли 2003 таҳия намудани Барномаи давлатӣ ва бо маблағ таъмин кардани он ва дигар тадбирҳои муҳим самтҳои бартариноки хароҷоти буҷаро ташкил медиҳад.

Дар буҷаи соли оянда ба масъалаҳои кам кардани сарбории андозӣ ба субектҳои хоҷагидорӣ ба мақсади вусъат додани озодии иқтисодӣ, сарпур кардани маблағҳои гирдгардони онҳо, баланд бардоштани фаъолнокии соҳибкориашон диққату эътибори махсус нигаронда шудааст. Ба ҳамин мақсад кам кардани банди ҳаҷми андоз ба даромадҳои (фоидаи) шахсони ҳуқуқӣ ва ба 2,8 фоиз расондани банди ҳаҷми пардохти ҳатмӣ ба суғуртаи иҷтимоии бунёди музди меҳнат дар назар дошта шудааст. Кам кардани сарбории андозӣ ба даромади шахсони ҷисмонӣ ба ҳисоби миёна ба андозаи 10 фоиз дар назар дошта шудааст. Барои ба рӯи об баровардани тадбирҳо оид ба вусъат додани заминаи андозситонӣ ва таъмини ба пуррагӣ ҷамъ овардани андозҳо диққату эътибори доимӣ нигаронда шудааст. Ба минбаъда баланд бардоштани нақши андозҳои захираҳо ва молу мулк ҳангоми муайян кардани даромадҳои умумии буҷа бо назардошти рағбатноксозии босамару оқилона истифода бурдани захираҳои табиӣ, моддиву техникӣ аҳамияти калон дода шудааст.

Дар бахши истифодабарии маблағҳои буҷавӣ диққату эътибор ба пурзӯр кардани самти иҷтимоии он нигаронда шудааст. Афзун гардондани ҳиссаи хароҷотҳое, ки ба соҳаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ нигаронда мешаванд, дар назар дошта шудааст. Аз ин рӯ вазифаҳои бо маблағ таъмин кардани сохтмони коллеҷҳои касбу ҳунар, литсейҳои академӣ, обод гардондани маҳаллаҳо, вусъат додани инфрасохтори хоҷагии манзиливу коммуналӣ, таъмини аҳолии деҳот бо оби ошомиданӣ ва гази табиӣ мувофиқи барномаҳои қабулгардида пеш гузошта шудаанд.

Саҳеҳгардонии хароҷотҳои буҷа бо роҳи кам кардани ғайрисамарабахшу ғайримақсад истифода бурдани маблағҳо, минбаъда кам кардани хароҷотҳои нигаҳдории мақомоти идораи давлатӣ, аз он ҷумла таъмин карда мешавад. Баробари вусъат додани нишондиҳандаҳои сармоягузорӣ аз ҳисоби кам кардани ҳаҷмҳои он аз буҷаи давлатӣ ва зиёд кардани онҳо аз ҳисоби маблағҳои худи корхонаҳо, аз он ҷумла манбаъҳои худии молиявии онҳо, бевосита аз тарафи худи онҳо ҷалб сохтани сармояҳои хориҷа дар назар дошта шудааст.

Аз Буҷаи соли оянда чун ҳамешагӣ пеш аз ҳама таъмини рушди устувору муназзами иқтисодиёт, амалӣ гардондани сиёсати қатъии пулу вом, кам кардани муомилоти ғайрибонкии маблағҳои пулӣ, минбаъда таҳким бахшидани низоми пулӣ ва баланд бардоштани қурби асъори миллӣ, таъмини озодтабодулии он пешбинӣ гардидааст. Барои ба вуҷуд овардан ва сафарбар кардани тамоми омилҳои иловагӣ оид ба рушди соҳибкории хурду миёна, баланд бардоштани нақши онҳо дар бобати офаридани ҳаҷми маҳсулоти умумии дохила ва моломол кардани бозори истеъмолии дохила бо молҳои ватанӣ, диққату эътибори асосӣ нигарондан ба рақобаттобоварии маҳсулоти онҳо ва беҳдошти сифатӣ вазифаи аз ҳама умда қарор дода шудааст. Минбаъда амиқ гардондани ислоҳоти иқтисодӣ дар деҳот, хоҷагии манзиливу коммуналӣ, рушди низоми обёрикунӣ ва ғайра самтҳои устувори буҷаи соли оянда муайян гаштаанд.

Ҷонишини раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба буҷа ва масъалаҳои бонкиву молиявӣ Раҳмонқул Каримов дар хусуси масъалаҳои болоӣ маърӯзаи иловагӣ карда, оиди инсонпарварона, ба иҷтимоиёт бештар рӯ овардани хароҷотҳои буҷа ба алоҳидагӣ ҳарф зад.

Вакилони халқ Қобулҷон Тошматов—раиси садорати Бонки саҳҳомиву тиҷоратии «Пахтабанк»-и Ҷумҳурияти Ўзбекистон, Рустам Холмуродов—ректори Донишгоҳи давлатии Самарқанд, Муяссар Раззоқова—ҳунарвари Театри академии опера ва балети ба номи Алишери Навоӣ, Машариф Юсуфов—раиси ширкати саҳҳомии истеҳсолотиву тиҷоратии «Маҳаллий саноат»-и вилояти Андиҷон, Баҳодур Бозоров— раиси Ассотсиатсияи саҳҳомии истеҳсоливу молии «Бухородонмаҳсулот» дар муҳокимаи масъала иштирок намуда, фикру мулоҳизаҳои худро баён карданд.

Қарори Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар бораи Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ўзбекистон барои соли оянда ва рафти иҷрои буҷаи соли ҷорӣ қабул гардид.

Ба муҳокимаи вакилони халқ ду масъала—лоиҳаи қонунҳои конститутсионӣ «Дар бораи Сенати Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон» ва «Дар бораи Палатаи қонунгузории Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон» пешкаш карда шуда, дар ин бора раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба қонунбарорӣ ва масъалаҳои судиву ҳуқуқӣ Нурдинҷон Исмоилов маърӯза намуд.

Аз он ҷумла, раиси кумита фикрҳои зеринро баён сохт:

Мо аз низоми тоталитарӣ тамоман даст кашида, сохтори тамоман навро ба вуҷуд меоварем, ки асоси онро иқтисодиёти бозаргонии ба иҷтимоиёт рӯоваранда ташкил медиҳад. Бо назардошти ана ҳамин мақсад барои ба вуҷуд овардани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандӣ қадамҳои дилпуронаро мегузорем. Дар ин бобат такмил додани фаъолияти се рукни ҳокимият—қонунбарорӣ, иҷроия ва судӣ аҳамияти калон дорад ва бояд созгорона ба ҳам пеш бурда шавад. Ҳокимияти судӣ такмил меёбад. Ва он тақозо дошт, ки ҳокимияти қонунбарориву иҷроия ҳам такмили худро пайдо кунанд. Ба ҳамин мақсад 27 январи соли кунун раъйпурсии умумихалқӣ гузаронда, ду масъалаи муҳим—созмон додани парлумони дупалатагӣ ва дароз кардани мӯҳлати ваколати конститутсионии Президент ба ҳафт сол ба муҳокимаи умумихалқӣ гузошта шуда, ин масъалаҳо мусбӣ ҳаллу фасли худро ёфтанд ва аз ин рӯ акнун дар назди вакилони халқ вазифа пеш гузошта шуд, ки доир ба палатаҳои парлумон қонунҳои дахлдорро қабул кунанд. Бо назардошти ана ҳамин вазифа —лоиҳаи қонунҳои конститутсионии Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи Сенати Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон», «Дар бораи Палатаи қонунгузории Ҷумҳурияти Ўзбекистон» таҳия гардида, ба муҳокимаи вакилони халқ пешкаш гардид.

Лоиҳаи қонунҳои мазкур тамоми нуктаҳои фаъолият, таркиби ин палатаҳо, вазифаву масъулият, ӯҳдадориҳои онҳоро дар бар гирифтааст. Аз он ҷумла, пешниҳод гардидааст, ки аъзоёни Сенат мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонун дар бадали як моҳи гузарондани интихобот бо Жокарги Кенгеси Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, Кенгашҳои вакилони халқи вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо интихоб карда мешаванд. Онҳо шаш нафарӣ баробар аз тамоми субектҳои ҳудудӣ, яъне Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон ва шаҳри Тошканд интихоб мешаванду Сенаторон ном доранд. Ба таркиби онҳо боз 16 нафар сенатор шомил гардонда мешавад, ки одамони аз ҳама иззатманди ҷамъиятамон мебошанду дар байни халқ обрӯву эътибори калон доранд ва аз тарафи Президенти Ўзбекистон тавсия карда мешаванд. Яъне, Сенат аз сад нафар сенатор иборат буда, пеш аз ҳама қонуну қарорҳои қабул кардаи палатаи поёниро аз нигоҳи манфиати маҳалҳо арзёбӣ мекунад. Яъне қонуну қарорҳои аз тарафи вакилони халқи палатаи қонунбарорӣ қабулгардидаро маъқул медонад ва баъд барои имзо ба Президент пешкаш месозад. Сенаторҳоро аз маҳалҳо, кенгашҳои маҳаллии вакилони халқ дар пойгоҳи овоздиҳии махфӣ интихоб мекунанд. Ба зиммаи Сенат гузоштани як қатор вазифаҳои Президент дар назар дошта шудааст.

Бо дигар суханон баён кунем, аъзоёни палатаи болоӣ—Сенат, ки аз вазъи маҳалҳо хуб бохабар ҳастанд, равотиби бевоситаро аз Кенгашҳои интихобкардаашон канда намекунанд, ҳини фаъолияти парлумониашон манфиатҳои минтақаҳои худро ҳимоя месозанд ва ифодагари манфиатҳои маҳалҳо мебошанд. Аъзои Сенат дар фаъолияти қонунбарорӣ бо назардошти пеш аз

ҳама мамлакату якҷоя бо минтақаҳои дахлдор бо роҳи маъқул донистан ва ё ба таъхир гузоштани лоиҳаҳои қонунҳое иштирок менамояд, ки палатаи поёнӣ пешкаш кардааст.

Палатаи поёнӣ, яъне Палатаи қонунгузорӣ, таҳти сарпарастии Спикер, аъзоён корҳоро бо тартиби тамоман нав, яъне дар асоси доимӣ, касбӣ ба иҷро мерасонанд. Барои узвияти он ба сифати даъвогарони асосӣ ба арса ҳизбҳои сиёсӣ ва гурӯҳи ташаббускори интихобкунандагон мебароянд. Онҳо ба палатаи қонунгузорӣ номзадҳои худ—аз рӯи фаъолият шахсони аз нигоҳи касбӣ ҳамаҷониба тайёргардида ва ба ин кор шавқмандро пешбарӣ мекунанд ва саъю кӯшиш менамоянд, ки маҳз онҳо вакилони халқ гарданд. Он дар пойгоҳи интихоботи умумихалқӣ интихоб карда мешаванд.

Палатаи қонунбарорӣ аз 120 вакили халқ ташкил мегардад ва онҳо дар пойгоҳи доимӣ дар парлумон кор карда, танҳо бо қонунбарорӣ машғул мегарданд. Он аз кумитаҳо иборат мегардаду халос.

Фарқи Сенат аз Палатаи қонунбарорӣ дар ҳамин мебошад,ки чун он дар пойгоҳи доимӣ кор намекунад. Сенат дар иҷлосияҳои худ ҷамъ шуда, қонунҳоеро муҳокима мекунад, ки палатаи поёнӣ қабул кардааст ва қарори худро дар ин бобат қабул менамояд. Чунин тартиби арзи ҳастӣ кардани палатаҳо пурра ба ҳамаи талабҳои демократия ҷавобгӯст.

Дар рафти таҳияи лоиҳаи қонунҳо пеш аз ҳама ба таҷрибаи дар бадали ёздаҳ сол андӯхташуда такя карда, арзишҳоямон, тинати халқамон ва амалияи давлатҳои демократии мутараққӣ ба назари эътибор гирифта шудаанд.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар бораи лоиҳаи қонунҳои мазкур фикру мулоҳизаҳои хешро баён сохт. Муқаррар кардани ваколату вазифаҳои мушаххаси ин палатаҳо масъалаи ниҳоят муҳим аст, аз он ҷумла зикр намуд Президент.—Ҳангоми таҳияи онҳо мо ба ду омил—тинати халқамон ва таҷрибаи пешқадам дар соҳаи мазкур диққату эътибори калонро нигарондем.Ва созмон ёфтани палатаҳои мазкур дар роҳи сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандӣ иқдоми муҳим мегардад.

Танаффус эълон гардид. Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон бо намояндагони воситаҳои ахбори оммавии маҳалливу хориҷа вохӯрда, ба саволҳои сершумори онҳо оиди вазъи дохилаву беруна, масъалаҳое, ки ба муҳокимаи иҷлосияи навбатии парлумон гузошта шудаанд, ҷавоб гардонд.

Баъди танаффус муҳокимаи лоиҳаи қонунҳо давом карда, дар он вакилони халқ Фармон Амонов—котиби аввали Кенгаши вилоятии қашқадарёгии Ҳизби халқӣ-демократии Ўзбекистон, Иброҳим Ғафуров—ҷонишини раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба матбуот ва иттилоот, раиси Ҳизби демократии «Миллий тикланиш»-и Ўзбекистон, Шакарҷон Хоҷаниёзова—раиси Комиссияи Олий Маҷлис оид ба регламент, одоб ва таъмини фаъолияти вакилони халқ, раиси кумитаи занони вилояти Хоразм, Вадим Кучеров— раиси садорат—сардиректори Иттиҳодияи давлативу саҳҳомии «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи Чкалов», Аслиддин Болиев— котиби масъули Кенгаши ҷумҳурии «Маънавият ва маърифат», раиси Маркази ҷумҳурии «Маънавият ва маърифат», Турсунбой Файзуллоев—ректори Донишгоҳи давлатии Наманган, Мӯҳсинҷон Ашуров—сардиректори Иттиҳодияи илмиву истеҳсолии «Фонон» иштирок намуданд. Лоиҳаи қонунҳо ба алоҳидагӣ ба овоз монда, қабул гардид. Дар ин бобат қарорҳои дахлдори парлумон дар бораи тартиби эътибор пайдо кардани онҳо тасдиқ гардиданд.

Баъди танаффуси нисфирӯзӣ соати 15.00 иҷлосияи даҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм кори худро идома дод.

Раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои мудофиа ва амният Ахтам Турсунов дар хусуси лоиҳаи қонунҳои Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи ӯҳдадориҳои умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ» (таҳрири нав), «Дар бораи хизмат дар захираи Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурияти Ўзбекистон» (қироати аввал) маърӯза намуд.

Маърӯзачӣ зикр намуд, ки лоиҳаи қонунҳои мазкур бо назардошти фикру мулоҳизаҳое, ки сарвари давлатамон дар ин бобат баён сохтаанд, аз он ҷумла дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм, таҳия гардидаанд. Мақсад аз он ба вуҷуд овардани Қувваҳои Мусаллаҳест, ки аз ҷиҳати миқдор—камшумор, зудамал, бо яроқу аслиҳа ва техникаи замонавӣ муҷаҳҳаз, ба талаботи замони ҳозира ҷавобгӯ бошад, ба муҳофизати сарҳад ва яклухтии ҳудуди мамлакатамон қодиру сулҳу оромии халқамонро таъмин намояд. Бо назардошти ташкил кардани артиши нави касбӣ таҳия гардидааст ва мақсад аз он ташкили ҳақиқатан ҳам Қувваҳои Мусаллаҳи касбие мебошад, ки дар он хизмат намудани низомиён бо донишҳои касбӣ ва таҷрибаҳои ҳаётӣ ҳатмӣ бояд бошад ва ин нисбати касбу кор мардонагӣ, матонат ва ҷонфидоиро тақозо менамояд. Талаб мекунад, ки ба қасамёд дар назди Ватан содиқ бимонанд. Хизмат дар артиш барои ҳар як ҷавонмард, барои ҳар як шаҳрванди мамлакати мо на фақат иҷрои қарзи конститутсионӣ, инчунин бояд кори боифтихор, бошуурона, интихоби ҳақиқии ҷои худ дар ҷамъият, дар ҳаёт бошад. Ислоҳоте, ки дар Қувваҳои Мусаллаҳ амалӣ гардонда мешаванд, аз лоиҳаи қонунҳои мазкур акси худро пайдо кардаанд. Чараёни ислоҳоти Қувваҳои Мусаллаҳ масъала ва муаммоҳои навро пеш мегузоранд. Ҳаллу фасли онҳо аз лоиҳаи қонунҳои мазкур ҷо пайдо кардаанд. Нуктаҳои хизмати қарордодӣ, хизмат дар сафи Қувваи Мусаллаҳ ва захираи онро дар бар гирифтаанд.

Хоҳишмандоне, ки дар сафи артиш хизмат карданианд, хеле зиёданд. Маълумотҳо собит мекунанд, ки теъдоди даъватшавандагон ба хизмати ҳарбӣ хеле зиёданд. Аммо теъдоди онҳое, ки аз рӯи вазъи саломатӣ ва дигар сифатҳои қобили даъват ба мавқуф гузошта мешаванд, аз миқдори низомиён дар сафи артиш 3-4 маротиба зиёд ҳастанд. Ва онҳо то ҳол ба хизмати муқобил даъват карда мешуданд. Бо дигар суханон ифода намоем, онҳо захираи Қувваҳои Мусаллаҳ ба ҳисоб мераванд.

Ва бешак, дар ин бобат ба қонуншиканиҳо роҳ гузошта мешаванд. Яъне ҷавонони солим дар захира мемонанду баъзе дардмандон бо сабабҳои мухталиф, ору номус, тасодуфан ба сафи артиш мераванд ва он албатта, боиси норозигии ҳаққонии одамон гардидааст. Тавре ки натиҷаҳои санҷиш ошкор карданд, дар маҳалҳо дар ин соҳа ба камбудиҳои калони вайрон кардани қонуни ҷорӣ роҳ мегузоранд.

Чунин вазъият моро ӯҳдадор намуд, ки ба низоми хизмати муқобил, яъне захираро аз нав дида бароем. Аз ин рӯ лоиҳаи қонунҳоеро, ки соли 1992 дар соҳаи мазкур қабул шуда буданд, таҷдиди назар кардем ва онро ба куллӣ аз нав дида баромадаем. Он ба муҳокимаи шумо, вакилони халқ пешниҳод гардидааст.

Навигарии он пеш аз ҳама ин мебошад, ки мӯҳлати хизмати аскарӣ дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ аз 18 ба 12 моҳ, яъне як сол фуроварда шудаасту аз даъвати баҳории соли оянда эътибор пайдо мекунад. Зеро таҷрибаҳо собит мекунанд, ки 12 моҳ барои ҷавонмард ба куллӣ кифоя аст, ки дониши заруриро ба даст оварда, таҷрибаи муомила кардан бо яроқу аслиҳаи замонавиро ба даст орад, аз гузарондани амалиётҳои ҳарбиву ҷангӣ бохабар бошад. Ва он пеш аз ҳама барои аз байн бардоштани мафҳуми «кӯҳнахизмат» ва «навомада» хизмат мерасонад. Муносибатҳои бештар солим ва дурустро дар ҷамоаи аскарон барқарор мекунад.

Азбаски хизмати муқобил худро дар ҳаёт сафед накард, аз ин рӯ лоиҳаи Қонун «Дар бораи хизмат дар захираи Қувваҳои Мусаллаҳ» таҳия гардид. Ҳангоми таҳияи он фикру мулоҳизаҳои ҳарбиён, собиқадорон, таҷрибаи мамлакатҳо дар ин бобат ба назари эътибор гирифта шуданд. Мақом, вазифа, усулиятҳои ташаккул, ҷамъбандии захирабудагон, механизмҳо ва истифодабарии босамари онҳо дар соҳаи мудофиаи мамлакат чӣ дар давраи осоиштагӣ ва чӣ дар давраи ҷанг муайян гардидаанд.

Баъд қонунҳои мазкур алоҳида-алоҳида муҳокима гардиданд. Аз рӯи муҳокимаи қонуни якум Абдусалом Раҳмонов—ҳокими ноҳияи Қарокӯли вилояти Бухоро, Нуриддин Қамбаров— котиби Комиссияи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои ҷавонон, Раҳмон Муҳаммадиев— сардухтури Беморхонаи маризиҳои чашми вилояти Сурхондарё суханронӣ карда, талаб пеш гузоштанд, ки он қабул карда шавад. Қонун дар ин бобат ва қарори Олий Маҷлис дар бораи тартиби эътибор пайдо кардани он қабул гардид.

Дар муҳокимаи қонуни дуюм Ҳомидҷон Нӯъмонов—раиси садорати Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Андижон нашриёти»-и вилояти Андиҷон, Александр Матвеев—раиси Кенгаши директорони Иттиҳодияи истеҳсолии «Новатор»-и шаҳри Тошканд, Эркин Қаҳҳоров— раиси садорати хоҷагии ширкатии ба номи А.Икромови ноҳияи Хатирчии вилояти Навоӣ, Холбобо Бозоров—ҳокими ноҳияи Ғузори вилояти Қашқадарё, Маърифатхон Анварова—директори мактаби рақами 30-уми ноҳияи Ўзбекистони вилояти Фарғона иштирок намуданд ва парлумон қонунро дар қироати аввал маъқул донист.

Баъд вакилони халқ ба муҳокимаи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи тамоюлҳо ва кафолатҳои озодии иттилоот» дар қироати дуюм шурӯъ карданд. Дар ин бора Раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба матбуот ва иттилоот Ўткир Ҳошимов маърӯза намуд.

Садаи XXI садаи иттилоот, информатика аст, гуфт маърӯзачӣ. Табиист, ки озодии сухан, воситаҳои ахбори оммавӣ дар чунин шароит ба ҳокимияти ҳақиқатан ҷаҳорумин табдил ёфтанашон аҳамияти калон дорад. Бо назардошти ана ҳамин лоиҳаи қонуни мазкур дар иҷлосияи гузаштаи парлумон дар қироати аввал маъқул дониста, ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш гардид. Дар ин бобат аз вазорату идораҳо, паёмнигорон, вакилони халқ, ташкилоту муассисаҳо, шаҳрвандони оддӣ беш аз 100 таклифу мулоҳиза расид. Онҳоро гурӯҳи корӣ дида баромад, барои амалан истифода бурданашон ҳаракат карда шуд. Қисме аз онҳо нуктаи назари таҳририӣ, баъзеяшон таклифҳои амалиро дар бар гирифта буданд. Аз он ҷумла— дар лоиҳаи қонун номбар гашта шуда буд, ки иттилоот ҳаққонӣ бошад. Бисёр фикрҳо дар ин бобат изҳор гардид. Аз он ҷумла мафҳуми «иттилоот набояд сохтакорона бошад» дохил карда шуд, ки албатта ҷавобгӯи айём аст. Инчунин суханони «Ҳар кас» ба ҷои шаҳрванд дохил карда шуд.

Лоиҳаи қонуни мазкур бо назардошти нуктаҳое, ки сарвари давлатамон дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм ҳини суханрониашон баён карданд, аз он ҷумла, дар бораи пурра таъмин кардани озодии сухан дар ҳаёти ҷамъиятӣ, зарурати дар ин бобат ба даст омадани дараҷаву андозаҳои давлатҳои аз нигоҳи иқтисодӣ мутараққӣ аз нав дида баромада шуд ва аҳамияти он дар хусуси минбаъда озодкуниву демократи-

конии ҳаёти ҷамъиятӣ хеле калон аст.

Лоиҳа аз 16 модда иборат буда, тамоми ҷиҳату талабҳои қонунгузориро дар ин соҳа дар бар гирифтааст. Аз он ҷумла, аз хусуси вазифаҳои қонуни мазкур, қонунгузорӣ дар бораи усулиятҳо ва кафолатҳои озодии иттилоот, захираву соҳаҳои иттилоот, истифодабарандагону соҳибони иттилоот маълумотҳои муфассалро акс кунондааст.

Дар хусуси тамоюлҳои асосӣ ва кафолатҳои озодии иттилоот маълумоти муфассал дода шудаанд. Дар он меъёрҳое номбар гардидаанд, ки муносибатро дар бобати сар задани ҳуқуқи амалӣ гардондани ҳар кас ба озодона бархурдор будан аз иттилоотро танзим гардонда, ҳамчунин нуктаҳоеро дар бар гирифтааст, ки аз нигоҳи қонунӣ таъмин кардани ҳифзи шахсият, ҷамъият ва давлатро аз таҳдид ба соҳаи иттилоот ҳамчун шарти муҳимтарини демократиконии минбаъдаи воситаҳои ахбори оммавӣ номбар кардааст. Дар лоиҳа меъёрҳое маънидод гардидаанд,ки ба таъмини бехавфии иттилоотӣ нигаронда шуда, тартиби гирифтан ва додани иттилоот возеҳу равшан баён шудаанд. Вай дар бобати амалӣ гардондани ҳуқуқҳои шаҳрвандон оиди бархурдор будан аз иттилоот, қоидаҳои бархурдорӣ аз иттилоот ва бозътимодии онро таъмин месозанд.

Дар он нуктаи муҳим акс ёфтааст. Яъне ба маҳдуд сохтани ҳуқуқи ягон кас оиди гирифтани иттилоот вобаста ба ҷинс, нажод, вазъи шахсиву ҷамъиятӣ роҳ гузошта намешавад.

Лоиҳаи қонун умуман заминаи меъёриву ҳуқуқиро инкишофу пурра гардондааст, ки рушди фаъолияти воситаҳои ахбори оммавӣ ва инфрасохтори иттилоотиро танзим мегардонад.

Гуфтан зарур аст, ки қабул гардидани лоиҳаи қонуни мазкур имконият медиҳад, ки майдони ҳуқуқии мамлакатамон дар соҳаи мазкур васеву мустаҳкам гардад. Аҳамияти он дар бобати минбаъда озодкуниву демократиконии ҳаёти ҷамъиятӣ боз ҳам бештар зоҳир мегардад.

Баъди суханронии вакилони халқ Гуландом Боқиева—проректори Донишгоҳи давлатии забонҳои ҷаҳони Ўзбекистон, Матёқуб Мадаминов—ҳокими ноҳияи Хиваи вилояти Хоразм, Ўктамҷон Охунов—сардори раёсати таълими халқи вилояти Андиҷон, Эркин Аъзамов—сармуҳаррири маҷаллаи «Тафаккур» қонун қабул гардида, қарори Олий Маҷлис дар хусуси тартиби эътибор пайдо кардани он тасдиқ ёфт.

(Давомаш дар саҳ.2)

Ислом Каримов—доктори фахрии Донишгоҳи Сока

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов 10 декабр ректори Донишгоҳи Сокаи Ҷопон Масами Вакаэро пазируфт.

Дар бобати дар мамлакатамон ба рӯи об баровардани нақшаҳои стратегии роҳи рушди Ўзбекистон ба ҳамкории молиявиву иқтисодӣ бо Ҷопон диққату эътибори махсус нигаронда мешавад. Дар навбати худ Ҷопон Ўзбекистонро мамлакате меҳисобад, ки дар минтақаи Осиёи Марказӣ мақоми муҳимро ишғол мекунад. Аз ҳамин сабаб, рушди ҳамаҷонибаи ҳамкориро Ўзбекистон бо мамлакати тулӯи Офтоб яке аз самти устувори сиёсати берунаи худ меҳисобад.

Сафари расмии Президент Ислом Каримов ба Ҷопон моҳи июни соли кунун торафт инкишоф ёфта истодани амалиёти мутақобиларо байни ду мамлакат ва онро ба дараҷаи шарикии стратегӣ расондан намоиш дод. Дар рафти сафар ҳуҷҷатҳо дар бораи ҳамкории мамлакатҳоямон дар соҳаҳои гуманитарӣ, фарҳанг ва таълим ба имзо расиданд. Бояд зикр намуд, ки натиҷаи ин шарикӣ алҳол намудор мегардад. Сафари роҳбарияти Донишгоҳи Сока ба мамлакати мо боз як далели тасдиқи он мебошад.

Донишгоҳи Сока соли 1971 аз тарафи Дайсаку Икеда—президенти фахрии ташкилоти калонтарини буддии ҷопонии «Сока Гаккай» созмон дода шудааст.

Олимони донишгоҳи мазкур ба тадқиқотҳо оид ба Осиё диққату эътибори махсус медиҳанд. Натиҷаҳои тадқиқот дар маҷаллаи махсус рӯи чопро мебинад, ки ба омӯзиши Осиё бахшида мешаванд.

Донишгоҳ ҳамкории деринаи босамарро бо муассисаҳои Ўзбекистон ба роҳ мондааст. Соли 1989 байни Донишгоҳи Сока ва Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии санъатшиносони Ўзбекистон ҳуҷҷат дар бораи ҳамкории илмӣ ба имзо расид. Оқибат таҳти сарпарастии профессор К.Като дар Осиёи Марказӣ аввалин экспедитсияи ўзбекистониву ҷопонии ҳафриётшиносӣ барои амалӣ гардондани корҳои тадқиқотии Далварзинтеппаи вилояти Сурхондарё ташкил гардид.

Махсусан зикр кардан лозим меояд, ки ба чунин ҳамкории васеъ байни Ўзбекистон ва Ҷопон хизмати сарвари мамлакатамон Ислом Каримов калон аст.

Ҳангоми мулоқот барои хизматҳои калонаш дар бобати таҳкими муносибатҳои дӯстона бо тамоми мамлакатҳои ҷаҳон, ҳамчунин рушди фарҳанг ва таълим ба Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов диплом дар хусуси ба ӯ додани унвони фахрии «Доктори фахрии Донишгоҳи Сока» супурда шуд.

Дар рафти сӯҳбат дар қароргоҳи Оқсарой масъалаҳои вусъати минбаъдаи амалиёти мутақобила байни донишгоҳҳои Ҷопон ва донишкадаву муассисаҳои илмии мамлакатамон мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

(ЎзА).

Ба Аълоҳазрат ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Аълоҳазрат,

Мӯҳтарам Президент Ислом Каримов!

Иҷозат фармоед ба Шумо—роҳбари оқил барои фаъолияти фидокоронаатон эҳтироми амиқамро баён созам, ки ба шукуфонии сарзамини бузурги Ўзбекистон нигаронда шудааст.

Ҳамчунин мехостам ба Шумо муборакбодии самимонаамро ба муносибати 11-умин солгарди истиқлолияти мамлакататон, ки халқатон бо ҳисси дилпурӣ ва хурсандӣ аз натиҷаҳои хубе пешвоз гирифт, ирсол кунам, ки сиёсати инсонпарваронаи Шумо меоварад.

Саросари ҷаҳон аз рушди боғайратонаву бомуваффақияти Ўзбекистон дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёт—таълим, фарҳанг, иқтисодиёт, саноат ва ғайра фахру ғурур дорад ва ба ташаббусҳои дурбинонаи Шумо бо эҳтироми калон муносибат менамояд.

Барои ман ва ҷамоаи Донишгоҳи Сокаи созмондодаам он чиз фахру ғурур ва хушу хурсандӣ мебахшад, ки Шумо барои доктори фахрии донишгоҳамон шудан розигии худро додаед.

Ман Шуморо дар ин бобат бовар мекунонам, ки ректори Донишгоҳи Сока Масами Вакаэ бо ҳисси масъулияти баланд маросими ба Шумо супурдани дипломро дар хусуси додани унвони доктори фахрии донишгоҳамон дар Ўзбекистон мувофиқи тамоми қоидаҳои этикаи байналхалқӣ мегузаронад.

Иҷозат фармоед, аз номи тамоми профессорон ва донишҷӯёни Донишгоҳи Сока ба Шумо муборакбодиҳои самимонаамонро расонем ва ба он эътимод ҳосил намоям, ки дарояндаи на он қадар дур ба шарафи бо ҳамсаратон хайра мақдам гуфтан дар донишгоҳамон муяссар мегардем.

Ба ҷузъ ин бо хушнудӣ ба Шумо хабар доданиам, ки бо кӯмаки калони Фарҳангистони ҳунарҳои зебои Ўзбекистон намоишгоҳи шахсии суратҳои ман кушода мешудааст. Ман аз он ниҳоят хурсанд ҳастам, ки асарҳои хоксоронаам ба муовизаи минбаъдаи фарҳанги байни Ўзбекистон ва Ҷопон хизмат мерасонад.

Мо, ҳамаи аъзоёни ҷамъияти Сока Гакай ва Донишгоҳи Сока, ба сафарбар кардани тамоми саъю ғайрат баҳри рушди муносибатҳо ва ҳамкории дуҷониба бо мамлакати Шумо дар соҳаи фарҳанг, таълим ва ҳифзи сулҳу осоиш пурра тайёр ҳастем.

Дар хотима иҷозат фармоед, Ба Шумо, сарвари бузурги халқи Ўзбекистон, ба тамоми аҳли байтатон тани сиҳҳати мустаҳкам ва фаровонӣ ва шукуфониро ба мамлакататон таманно намоям.

Бо камоли эҳтиром Дайсаку Икеда,
Президенти Сока Гаккай Интернешнл.

Муборакбодиҳои самимона

Ба Аълоҳазрат ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу

Дар лаҳзаҳои ҷашни иди Рамазони муборакi аҳли ислом—Ийд ал-Фитр аз номи ҳукумат, халқи Шоҳигарии Арабистони Саъудӣ ва аз номи худам аз муборакбодии самимона ирсол намуданам мамнунам.

Оллоҳи таолои қодир чунин лаҳзаҳои бахтиёрро ба Шумо, Аълоҳазрат бо сиҳҳатии мустаҳкам ва хотирҷамъӣ, ба халқи бародар ва тамоми уммати ислом тараққиёти бардавом ва фаровонӣ ато намояд.

Вассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу.

Бародаратон,

Ходими ду масҷиди муқаддас

Фаҳд бин Абдулазиз Ас-САУД,
Шоҳи Арабистони Саъудӣ.

***

Ба Аълоҳазрат ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумуҳурияти Ўзбекистон

Ба муносибати иди Рамазон—Ийд ал-Фитр ба Шумо, Аълоҳазрат аз ирсол намудани муборакбодиҳои самимона хеле мамнунам.

Аз фурсат истифода бурда, аз Оллоҳи таоло мепурсам, ки ба Шумо, Аълоҳазрат тансиҳҳатӣ ва бахт, ба халқи бародарамон ва уммати азими ислом тараққиёт ва фаровониро ато намояд.

Бо эҳтироми бузург,

Муҳаммад Ҳуснӣ Муборак,
Президенти Ҷумҳурияти Мисри Араб.

***

Ба Аълоҳазрат ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Ба муносибати иди Рамазони Муборак—Ийд ал-Фитр аз ба Шумо, Аълоҳазрат табрикҳои гарму ҷӯшон ирсол намуданам хеле хушҳолам. Ба Шумо, Аълоҳазрат бахту саодат, халқи бародари мамлакататон тараққиёти бардавомро металабам.

Бо эҳтироми бузург,

Зоид бин Султон Ан-НАҲАЁН,
Президенти Аморати Муттаҳидаи Араб.

(Давомаш дар саҳ.2)

Марҳалаи навбатии амалигардонии барномаи стратегӣ

(Аввалаш дар саҳ.1)

Ҷонишини раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба буҷа, масъалаҳои бонкиву молиявӣ Раҳмонқул Каримов дар хусуси лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи омори давлатӣ» дар қироати дуюм маърўза намуд.

Маърўзачӣ зикр намуд, ки лоиҳаи қонун дар якҷоягӣ бо Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои ислоҳоти иқтисодӣ ва тадбиргарӣ таҳия гардида, баробари маъқул донистан бо қироати аввал дар иҷлосияи гузаштаи Олий Маҷлис ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш гардид. Он аз 15 модда иборат буда, муносибатҳои ҳуқуқиро дар бораи ҷамъ овардани маълумотҳо аз хусуси ҳаёти иҷтимоиву иқтисодии мамлакат, умум гардондан, паҳн кардан ва маҳфузияти онро дар бар гирифтааст.

Дар рафти муҳокимаи умумихалқӣ бисёр таклифу мулоҳизаҳо расиданд ва 15 тои он аз тарафи гурўҳи корӣ қабул гардида, бо ҳамин тағйироту иловаҳо ба лоиҳаи қонуне дароварда шуданд, ки дар саҳифаҳои матбуот эълон гашта буд. «Аз он ҷумла, матлаби нав дохил карда шуд, ки маъниаш ин зайл аст: «Барои дахолат кардан ба фаъолияти мақомоти омори давлатӣ аз тарафи мақомоти давлатӣ ва ҳокимияти маҳаллӣ роҳ гузошта намешавад». Ҳамчунин, моддаҳои 6, 8, 9, 10, 12, 13 ҳам таҳрир гардида, иловаҳои зарурӣ дароварда шуданд.

Лоиҳаи қонун ба назардошти мувофиқат кардани низоми омори мамлакатамон ба усулиятҳои иқтисоди бозаргонӣ, таъмини ягонагии муносибат ба ташкили омори давлатӣ дар Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар пойгоҳи андозаву қоидаҳои байналхалқии аз ҷониби умум эътирофгардида таҳия гардидааст.

Мақсад аз қабули қонун ин ба вуҷуд овардани асосҳои ҳуқуқист, ки ба он бояд тамоми субектҳои хоҷагидорӣ новобаста аз шакли моликият ҳангоми таҳияи маълумотҳои оморӣ қатъан риоя кунанд. Тартиби ташкили омори давлатиро муайян карда, муносибатҳои ҳуқуқиро, дар бобати ҷамъ овардан, умум гардондан, паҳн намудан ва маҳфузият доштани иттилооти оморӣ оиди вазъи иҷтимоиву иқтисодии мамлакат танзим мегардонад.

Лоиҳаи қонун созмон додани мақомоти мустақили ваколатдори омориро дар ҷумҳурият ва бахшу шўъбаҳои онро дар маҳалҳо дар бар гирифтааст.

Демократиконии фаъолияти мақомоти омор ва озодкунии он дар бобҳои алоҳида ба забон гирифта шудаанд. Аз он ҷумла, ба мақсади демократиконии фаъолияти мақомоти омор дар назди он созмон додани Кенгаши ҳайати оморӣ дар назар дошта шудааст, ки он барои ривоҷу равнақи соҳа, ҳаллу фасли муаммоҳо, мувофиқ гардондани фаъолияти мақомоти омор шуғл меварзад.

Нуқтаҳои болоиро ҷамъбаст намуда, гуфтан зарур аст, ки лоиҳаи қонун пеш аз ҳама барои мустаҳкам кардани асосҳои омор, боз ҳам амиқгардонии низоми мустақил, ба вуҷуд овардани сохтори мустақил, дахлнопазир ва боварибахши он нигаронда шуда, пурра ба андозаҳои байналхалқӣ мувофиқат мекунад. Масъалаҳои ташкилиро дар бар гирифта, ваколату масъулияти мақомоти мазкур, пеш бурдани низоми иттилоотии онро муайян кардааст. Ҳуқуқҳои мақомоти омор хеле баланд бардошта шудаанд.

Дар муҳокимаи масъалаи мазкур вакилони халқ Мирзомашраб Кўччиев — ҳокими ноҳияи Паркенти вилояти Тошканд, Мансур Зокиров — раиси Ҷамъияти саҳҳомии «Бухоротурист», Абдирасул Ғафуров — сардухтури Беморхонаи марказии ноҳияи Қамашии вилояти Қашқадарё иштирок намуданд ва лоиҳаи қонун ҳамчун асос пазируфта шуда, қарори Олий Маҷлис дар бораи тартиби эътибор пайдо кардани он қабул гардид.

Бо ҳамин рўзи аввали кори иҷлосияи даҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм ба анҷом расид.

13 декабри соати 10.00. Ба маҷлисгоҳи Олий Маҷлис Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов, Раиси Олий Маҷлис Эркин Халилов, ҷонишинони Раиси Олий Маҷлис Борис Бугров, Мўсо Ерниёзов, Фарруха Муҳиддинова ворид мегарданд ва ҳозирин онҳоро бо чапакзании бардавом пешвоз мегиранд.

Баъди номнавискунии вакилони халқ иҷлосия ба кори худ шурўъ мекунад.

Имрўзҳо дар шароити иқтисоди бозоргонӣ пешгирӣ кардани муфлисшавии корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо, истифода бурдани тадбирҳои санатсия, ҷустуҷў намудани роҳҳои солимгардонӣ аз нигоҳи молиявӣ масъалаи муҳим аст.

Бо назардошти ана ҳамин масъала Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои ислоҳоти иқтисодӣ ва тадбиргарӣ лоиҳаи нави Қонунро «Дар бораи муфлисӣ» таҳия намуд ва бо таҳрири нав ба муҳокимаи вакилони халқ пешкаш кард. Дар ин бора раиси кумитаи мазкур Муҳаммадҷон Умаралиев маърўза кард. Маърўзачӣ қайд намуд, ки қонун дар ин бобат чор сол муқаддам қабул гардида, вақтҳои охир бисёр бандҳои он ба талаби замон ҷавобгў нест. Аз ҳамин сабаб лоиҳаи қонуни нав, ки иборат аз 13 бобу 194 модда аст, ба муҳокимаи шумо вакилони халқ дар таҳрири нав пешкаш карда мешавад. Чунки қонуни дар амалбуда дар бобати ҳимоя намудани ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонунии идоракунандагони беруна ва шахсони боъэтимод як қатор муаммоҳоро ба миён овард. Нуқсонҳоро дар бобати тақсим кардани амвол ба вуҷуд оварда, низоъҳо сар заданд. Мўҳлати пештараи шаш моҳаи баргардондани қарзҳо ба се моҳ фуроварда шуд.

Навгонии лоиҳаи қонуни мазкур боз дар бобати кушодани парвандаҳои хоҷагӣ мебошад. Ва он барои шахсони ҳуқуқӣ ба андозаи 100 каррат ҳаҷми музди ҳадди ақали меҳнат, барои шахсони ҷисмонӣ 10 каррат ҳаҷми музди ҳадди ақали меҳнат муқаррар гардид. Қарздории аз он паст дар муносибатҳои байниҳамдигарӣ ҳаллу фасли худро меёбанд. Назорат ва санатсияи суди ҷорӣ кардан пешбинӣ гардидааст. Мақсад аз он пешгирӣ кардани қонуншиканӣ то марҳалаи дида баромадани парвандаҳо дар суд мебошад. Ва ин нуктаҳо барои бартараф сохтани муаммоҳои иловагӣ дар соҳаи муфлисӣ имкониятҳои иловагиро фароҳам меоварад.

Ҳини таҳияи лоиҳаи қонун таҷрибаи давлатҳои Ғарб омўхта шуд.

Дар муҳокимаи лоиҳаи қонун вакилони халқ Парда Мадиев — ҳокими ноҳияи Сариосиёи вилояти Сурхондарё, Кутлибой Хўҷамуродов — директори Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Хоразм шакар», Неъматулло Қурбонбоев — раиси Иттиҳодияи ҳудудии вилоятии «Намангонмевасабзавот», Тошпўлод Бобоҷонов — раиси садорати Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Экспедитсияи мавзўъгии маҷмўъгӣ» Эркин Ҳайдаров— ҷонишини аввали раиси садорати Ҷамъияти «Бухороқурулиш» иштирок намудаанд.

Лоиҳаи қонун дар қироати аввал маъқул дониста шуд.

Раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои муҳити атроф ва ҳифзи табиат Қудайберген Ҷумъабеков дар хусуси лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи боигариҳои зеризаминӣ» маърўза намуд. Вай зикр намуд, ки лоиҳаи қонун бо таҳрири наву қироати дуввум ба ҳукми шумо, вакилони халқ пешкаш карда мешавад. Дар рафти муҳокимаи умумихалқии он ба кумитаи мо 170 таклифу мулоҳиза расида, аз он се моддаи нав ҷо пайдо карда, 27 модда аз тағйиротҳои назаррас баҳра бардошт. Нуктаи сарвари давлатамон Ислом Каримов ҳангоми муҳокимаи он дар иҷлосияи нўҳуми Олий Маҷлис, ки «он бояд заминаи ҳуқуқии босамар барои азхудкунии боигариҳои зеризаминӣ гардад» пурра ба эътибор гирифта шуд.

Ҳангоми таҳияи он бо таҳрири нав мо ҳаракат кардем, ки тамоми механизми таъсирбахши бархурдорӣ аз боигариҳои қаъри заминро истифода барем, ки он пеш аз ҳама маҳфузияти захираҳои бои маъданиву ашёи хомро барои насли оянда таъмин месозад. Ҳини баррасии лоиҳа дар ҷамъомадҳо таҷрибаи мамлакатҳои аз нигоҳи иқтисоди мутараққиро ба назари эътибор гирифтем.

Дар лоиҳаи қонуни нав барои аз тарафи давлат таҳия гардидани барномаи аниқи стратегии истифодабарии боигариҳо, додани кафолати зарурӣ ба сармоягузорон оиди истифодабарии қитъаҳои боигариҳои зеризаминӣ диққату эътибори калон нигаронда шудааст.

Дар як моддаи он нуктаи нав дар бораи ҳуқуқҳои амволдорон баён гардидааст. Ҳамчунин моддаи алоҳида дар хусуси реестри давлатии боигариҳои зеризаминӣ дар Ҷумҳурияти Ўзбекистон оварда шудааст. Дар он маълумот дар бораи натиҷаҳои арзёбии корҳои ҷустуҷўкуниву иқтисодӣ ва шартҳои тадқиқотҳо, миқдор ва сифати ашёи хоми гирифташаванда ва арзиши он бо назардошти талаби бозор ба ҳар кон ба алоҳидагӣ тартиб дода шудааст.

Дар лоиҳаи қонун намуд ва мўҳлати истифодабарии боигариҳои зеризаминӣ, ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои истифодабарандагон он муайян гардида, талабҳои асосӣ оиди оқилона истифода бурдану ҳифзи боигариҳо, асосҳои боздоштан ва маҳдуд сохтану қатъ гардондани ҳуқуқи истифодабарандагони қитъаҳои қаъри замин муқаррар гардидаанд. Мақомоте номбар гардидаанд, ки назорати давлатиро аз болои тадқиқотҳои геологӣ, истифодабариву ҳифзи боигариҳои қаъри замин амалӣ мегардонад.

Дар лоиҳаи қонун ҳамчунин мақсадҳо ва вазифаҳои ин ҳуҷҷати муҳим, ваколатҳои Девони Вазирон, мақомоти ҳокимияти идораи давлатӣ дар маҳалҳо дар соҳаи танзими муносибатҳое, ки ҳангоми ихтиёрдорӣ, истифодабарии боигариҳои зери замин сар мезананд, муайян гардидаанд.

Дар муҳокимаи он вакилони халқ Николай Кучерский — раиси Консерни давлатии «Қизилқум нодирметаллолтин», Тўрабек Долимов — ректори Донишгоҳи миллии ба номи Мирзо Улуғбек, Геннадий Прохоренко — сардиректори Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Комбинати маъдани кўҳии Алмалиқ» иштирок намуданд ва Олий Маҷлис қонунро қабул карда, қарорро дар хусуси тартиби эътибор пайдо кардани он тасдиқ намуд.

Вакилони халқи Олий Маҷлис ба муҳокимаи масъалаи навбатии иҷлосия лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи декларатсиякунии ҷамъи даромади солонаи шахсони ҷисмонӣ» (қироати аввал) шурўъ намуданд. Дар ин бора ҷонишини раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба буҷа ва масъалаҳои бонку молия Раҳмонқул Каримов маърўза намуд.

Маърўзачӣ таъкид намуд, ки бо назардошти таҷрибаи мамлакатҳои аз нигоҳи иқтисодӣ муқтадир ва мувофиқи нуктаҳои Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи тадбирҳои марҳала ба марҳала ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии ҷамъи даромади солонаи шахсони ҷисмонӣ» лоиҳаи қонуни мазкур таҳия гардидааст. Дар он во-

зеҳу равшан баён гардидааст, ки ҷамъи даромади кадом тоифаи одамон ба декларатсиякунӣ мансуб асту ҳуқуқу ўҳдадориҳои шахсони ҷисмонӣ, яъне шаҳрвандон, дар ин бобат кадомҳоянд. Баробари ин таҷрибаи пешқадам ва тинати миллиамон ба назари эътибор гирифта шудаанд. Алалхусус, мақомоти мутасаддии соҳа, ҳуқуқу ўҳдадориҳои он ба пуррагӣ маънидоди худро пайдо карданд. Қабул гардидани он дар бобати ба вуҷуд овардани низоми ягона дар соҳаи мазкур мусоидат карда, пеш аз ҳама ошкорогии даромадҳоро таъмин месозад, роҳи ҳар гуна қонуншиканӣ ва даромади муфтро тамоман мебандад.

Дар муҳокимаи лоиҳаи қонун вакилони халқ Эшбой Умматов — ҳокими ноҳияи Пахтачии вилояти Самарқанд, Робия Каттаева — директори мактаби рақами дуюми шаҳри Тирмизи вилояти Сурхондарё, Гавҳар Ибодуллоева — сарвари шўъбаи вилоятии хоразмии Маркази ҷумҳурии «Маънавиёт ва маърифат» иштирок намуданд. Президенти Ўзбекистон фикру мулоҳизаҳои худро доир ба ин лоиҳаи қонун баён сохт. Олий Маҷлис лоиҳаҳои қонунро дар қироати аввал маъқул донист ва қарор кард, ки он ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш карда шавад.

Вакилони халқ ба баррасии лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи муроҷиати шаҳрвандон» шурўъ карданд, ки онро Кумитаи Олий Маҷлис оид ба муассисоти демократӣ, ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва мақомоти худидораи шаҳрвандон пешкаш кардааст. Дар ин бора раиси кумитаи мазкур Акмал Саидов маърўза намуд. Вай зикр намуд, ки лоиҳаи қонуни мазкур, ки аз 25 модда иборат аст, ба муҳокимаи умумихалқӣ гузошта шуда, дар рафти он бисёр таклифу мулоҳизаҳо расиданд ва бо дурдонаҳои мардум ғанӣ гардид. Бисёрии ин таклифу мулоҳизаҳо ба эътибор гирифта, аз лоиҳа акси худро пайдо намуданд. Дар он нуктаҳои асосие номбар гардидаанд, ки ҳуқуқҳои шаҳрвандонро ба муроҷиат кардан ба мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо новобаста аз шакли моликият танзим гардонда, тартибу мўҳлати баррасӣ кардани муроҷиати шаҳрвандон ва ҷавобгариро дар ин бобат муайян месозад.

Лоиҳаи қонун дар асоси таҳлили амалияи истифодабарии қонунгузории ҷорӣ таҳия гардида, танзими ҳаматарафаи ҷараёнҳои баррасии муроҷиати шаҳрвандонро пешбинӣ кардааст. Он на танҳо ҳуқуқҳои шаҳрвандон, ўҳдадориҳои мақомоти давлатӣ, муассисаҳоро номбар кардааст, балки механизми ба рўи об баровардани онҳоро ошкор сохта, бо ҳамин шаффофии фаъолияти мақомот ва идораи давлатиро нишон додааст. Меъёрҳои он ба таъмини босамари фаъолияти мақомоти давлатӣ аз рўи фаъолият дар бобати муроҷиати шаҳрвандон, кам кардани миқдори онҳо нигаронда шудаанд.

Лоиҳаи қонун баъди муҳокимаи умумихалқӣ ҳаминро нишон медиҳад, ки дар пойгоҳи талабу давру замон таҳия гардидаасту маъқулёбии ҳамаҷонибаро пайдо кардааст.

Алқисса, лоиҳаи қонун дар бобати ба рўи об баровардани мақсади бузургамон — сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди адолатноки шаҳрвандӣ нақши калоне мебозад.

Вакилони халқ Шоира Умарова — котиби Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ ва шуғл, Холмуҳаммад Нуруллоев — ҳокими ноҳияи Ургути вилояти Самарқанд, Ўлмас Саидҷонов — директори Маъмурияти ҷамоаҳои академӣ ва халқиву бадеии ба номи Муҳиддин Қориёқубов ба музокира баромада, фикру мулоҳизаҳои хешро баён карданд. Олий Маҷлис қонун ва қарорро дар бобати тартиби эътибор пайдо кардани он қабул намуд.

Олий Маҷлис аз рўи маърўзаи Машкура Сафаева — раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ ва шуғл ба як қатор санадҳои қонунгузорӣ тағироту иловаҳоро дохил намуд.

Ҳисоботи котиботи иҷлосия шунида шуд. Дар ин бора раиси котибот Турсуналӣ Қўзиев иттилоъ дод.

Олий Маҷлис як қатор шартномаву созишномаҳои байналхалқии Ҷумҳурияти Ўзбекистонро ратификатсия карда, як қатор фармонҳои Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон, қарорҳои Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистонро тасдиқ намуд.

Судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ўзбекистонро интихоб намуд ва ба ҳамин кори худро ба анҷом расонд.

Бояд тазаккур дод, ки иҷлосияи навбатии парлумон ҳуҷҷатҳо, санадҳои қонунгузориеро қабул намуд, ки ҳамаашон умда буда, дар бобати амалӣ гардондани барномаи стратегии пешрафтамон марҳалаи навро мекушояду пеш аз ҳама ба беҳдошти ҳаёти мардум, таҳкими рушди муназзамонаи пешрафти Ўзбекистон нигаронда мешавад.

Э. ТУРДИҚУЛОВ.

Дар суратҳо: (саҳифаҳои якум ва дуюм) лаҳзаҳо аз иҷлосияи даҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

Муборакбодиҳои самимона

(Аввалаш дар саҳ.1)

Ба Аълоҳазрат, ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Ба муносибати Ийд ал-Фитр-иди бузурге, ки фазилатҳои олии инсониро намоён месозад, Шумо Аълоҳазрат ва халқи Ўзбекистонро муборакбод менамоям.

Дар ин моҳи муборак, ки аз марҳамати Оллоҳ саршор аст, ҳозир кардани бахти бузургро оиди гардондан ба уммати ислом баён карда, ба Оллоҳи раҳмдил дар бобати иноят кардан ба гузоштани иқдом дар роҳи якдилӣ шукронаҳо мегўям.

Аз Оллоҳи Қодир ба Шумо, Аълоҳазрат сиҳҳат-саломатӣ ва комёбиҳо, ба халқи Ўзбекистон иззату икром ва пешрафтро мепурсам.

Саййид Муҳаммад ҲОТАМӢ,
Президенти Ҷумҳурияти Эрон.

ххх

Ба Аълоҳазрат, ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Ба муносибати иди Рамазон Шумо, Аълоҳазратро самимона муборакбод менамоям ва аз фурсат истифода бурда, аз номи халқи Туркия ва шахсан аз номи худ ба Шумо, Аълоҳазрат саломатӣ ва бахту саодат, ба халқи Ўзбекистон осудаҳолӣ ва фаровониро таманно дорам.

Аҳмад Неждет СЕЗЕР,
Президенти Ҷумҳурияти Туркия.

ххх

Ба Аълоҳазрат, ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Аълоҳазрат,

Аз номи халқи Афғонистон, Ҳукумати Муваққатӣ ва шахсан аз номи худам ба муносибати Ийд ал-Фитр муборакбод кардани Шумо, Аълоҳазрат ва халқи Ўзбекистон ба ман қаноатмандии бузург мебахшад.

Халқи афғон дар бадали солҳои зиёде, ки ҷанг давом кард, моҳи муборакиРамазонро бори аввал бо оромиву осоиш гузаронда, бо тамоми давлатҳои мусалмон, аз он ҷумла халқи бародари Ўзбекистон якҷоя Ийд ал-Фитрро таҷлил менамояд.

Аз натиҷаи ҳамкориамон дар байни мамлакатҳоямон оид ба барҳам задани терроризм ва комёбӣ бахшидан дар бобати ёр гардидани оромиву осоиш ва амният дар минтақа ва ҷаҳон умедвор ҳастам.

Аз фурсат истифода бурда, ба Шумо, Аълоҳазрат сиҳҳат-саломатӣ, ба халқи Ўзбекистон бошад, бахту саодат ва тараққиётро таманно дорам.

Ҳамид КАРЗАЙ,
Раиси Ҳукумати муваққатии Афғонистон.

16 декабр—Рўзи истиқлолияти давлатии Қазоқистон

Рўз аз рўз беҳ мегардад

Дар солҳои истиқлолият Қазоқистон аз ҷумҳуриҳое гардид, ки дар ҷиҳати рушди иқтисодиёт ангуштнамо аст. Ва инро қиёсан бо дигар ҷумҳуриҳои собиқи шўравӣ ҳам пай бурдан мушкил нест. Аммо ҳамзамон дар ҷумҳурӣ масъалаҳои иҷтимоӣ низ зиёд аст, ки ҳалли худро мунтазир.

Агарчи Ҷумҳурияти Қазоқистон моҳи октябри соли 1991 Эъломияи мустақилияти худро қабул намуда буд, 16 декабри ҳамон сол Шўрои Олии мамлакат Қонунро дар бораи истиқлолияти давлатии Ҷумҳурияти Қазоқистон содир кард, ки аз ин боис ин сана чун Рўзи истиқлолияти он ҷашн гирифта мешавад.

Ҳамзистии тамоми миллиятҳои мамлакат, ки онҳо бештар а 130 тоянд, яке аз омилҳои асосии тараққиёти иқтисодиёти кишвар маҳсуб мегардад. Ва барои қонеъ гардондани тақозову ниёзҳои ҳамаи ҷамъияти сермиллат Анҷумани халқҳои Қазоқистон таъсис ёфтааст. Ҳамин созмон масъалаҳои милливу фарҳангӣ ва маънавии миллатҳои маскуни ҷумҳуриро ҳамоҳанг месозад.

Дар ҷиҳати иқтисодии ҳаёти мамлакат пеш аз ҳама афзалият ба давлатҳои ҳамсоя дода мешавад. Ғайр аз ин Қазоқистон ба шарофати зудтар ва барвақттар аз дигарон шурўъ намудани хусусигардонии корхонаҷоти давлатӣ ҳоло аз ин соҳаи иқтисодӣ сармояи зиёд ба даст меорад ва ҳатто аз гирифтани сармояҳои хориҷӣ даст кашида, ба сармоягузорӣ дар хориҷ аз кишвар сар кардааст. Ва соли 2000 бошад, мамлакат пеш аз мўҳлат қарзи худро ба Сандуқи байналмилалии асъор баргардонд. Алҳол захираи асъори таносуб ба тиллои мамлакат 4,7 млрд. долларро ташкил менамояд, ки ин бо назардошти 1,5 млрд. доллари хазинаи миллӣ мебошад. Аз 11, 617 млрд. доллари табодули моли нўҳ моҳи аввали соли ҷорӣ воридот 4,8 млрд. долларро ташкил менамояд.

Азбаски дар навбат ислоҳоти кишоварзӣ қарор дорад, дар буҷаи соли оянда нисбат ба соли ҷорӣ ба ин соҳа 54,7 фоиз бештар маблағ ҷудо карда мешавад. Ба соҳаи хизмати тиббӣ бошад, 41,8 фоиз бештар тахсис мегардад. Ва беҳуда нест, ки президент Назарбоев дар анҷумани анқарибӣ духтурони мамлакат аз хусуси хизмати бепули тиббӣ ҳарф зад. Бино ба суханони роҳбари давлат, алҳол барои бепул кардани хизмати тиббӣ давлат имконият дорад, аммо хавфи аз ин амал паст ғардидани сифати хизмати духтурон вуҷуд дорад.

Бино ба фикри сафири Қазоқистон дар Ўзбекистон Умурзоқ Ўзбеков, панҷ фоизи бекорони мамлакат ҳам худро қашшоқ эҳсос намекунанд, зеро ки онҳо аз давлат кўмакҳои гуногуни иҷтимоӣ мегиранд ва дар се соли охир беш аз ним миллион бо кор таъмин карда шуда, 1,5 млн. нафар аз қайди тоифаи қашшоқон баромаданд. Ҳамин тариқ, имрўз ҳадди ақалли музди аҳолии Қазоқистон панҷ ҳазор танга (33 доллар) муайян карда шудааст.

Дар иртибот бо Ўзбекистон ин кишвари ҳамсоя умумияти зиёд дорад ва чандин сол аст, ки гардиши мол дар байни онҳо соле 300 млн. долларро ташкил мекунад. Ва имрўз баъзе аз лоиҳаҳои муштараки ин ду мамлакат аҳамияти стратегӣ низ доранд. Сафир арз кард, ки дар ҳаёти фарҳангии ду мамлакат Рўзҳои Ўзбекистон соли оянда дар Қазоқистон аз воқеаҳои муҳим хоҳад гардид.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».

Маърўзаи Президент дар маркази диққату эътибори аҳли ҷамъияти ҷаҳон

Ба унвои намояндагиҳои дипломатии мамлакатмон дар хориҷа акси садоҳо ва шарҳҳо ба маърўзаи Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов дар иҷлосияи нўҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм «Самтҳои устувори минбаъда амиқгардонии дигаргуниҳои демократӣ ва ба вуҷуд овардани асосҳои ҷамъияти шаҳрвандӣ дар Ўзбекистон» пайваста мерасанд.

С. Гитлин, ки қариб 60 сол дар Ўзбекистон истиқомат кардаасту алҳол омўзгор- профессори Донишгоҳи Тел- Авив мебошад, алҳол низ ба дигаргуниҳои иҷтимоиву иҷтимоии мамлакатамон ва равандҳои сиёсӣ майлу шавқи калон зоҳир мекунад. Вазъи кунунии мамлакатамон, майлу шавқи калонро нисбати он баъди вожгун шудани собиқ Иттиҳод таҳлил намуда, С. Гитлин вазъи ниҳоят мусоиди геосиёсии Ўзбекистонро дар Осиёи Марказӣ нишон медиҳад ва мегўяд, ки бар асари он мебояд ҷумҳурият «роли стратегиро дар бобати барқарор кардани Роҳи бузурги абрешим — роҳи тиҷоратии нақлиёти байниқитъавие бозад, ки Шарқи Дурро бо Осиёи Марказӣ, Аврупоро бо Шарқи Наздик мепайвандад».

Дар дархости худ олими исроилӣ бо нақши Президент Ислом Каримов дар бобати ба даст овардани мақсадҳое, ки истиқлолият дар назди ҷумҳурият пеш гузоштааст, аҳамияти махсус додааст. Дар ҳақиқат, дар бадали ёздаҳ сол халқи ўзбек роҳеро тай намуд, ки бо он ба таври ҳаққонӣ фахру ғурур кардан лозим меояд. С. Гитлин зикр менамояд, ки дар суханронии Президент «ба он муваффақ шудааст, ки мухтасар, вале ниҳоят боварибахш он чизеро кушода диҳад, ки ҷумҳурият дар солҳои истиқлолият ба даст овардааст».

Баробари ин С. Гитлин зикр менамояд, ки асоси вазъи мўътадилу устувори мамлакати моро «сиёсати бобаркашу хуб фикркардашудаи Президент И. А. Каримов ташкил медиҳаду» ба туфайли он «дар фурсати кўтоҳи таърихӣ Ўзбекистон аз ҷомеаи ҷаҳонӣ ҷои муносиби худро пайдо кард, ислоҳот дар ҷумҳурият ҷиҳати нобозгаштро пайдо намудааст».

С. Гитлин дар хотимаи дархостҳои худ зикр менамояд, ки дар маърўзаи хеш сарвари давлатамон бори дигар тайёр будан ва азму хоҳиши Ўзбекистонро дар бобати минбаъда давом додани роҳи интихобгардида «дар пойгоҳи озодкунии соҳаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, ҳуқуқӣ ва маънавӣ дар шароити на он қадар оддии садаи XX1 намоиш дод, ки дар шароит, вақте ки ба арсаи ҷаҳонӣ даъватҳо ва таҳдидҳои нав ба амният, аз қабили терроризми байналхалқӣ, мутаассибӣ, ҷинояткории муташаккил, нашъамандӣ ва нашъафурўшӣ таҳдид меоварад,» аҳамияти калон дорад.

Ва маҳз ҳамин роҳ имконият медиҳад, ки «мўътадилии сиёсиву иқтисодӣ на танҳо дар Осиёи Марказӣ, балки саросари собиқ масоҳати шўравӣ таъмин карда шавад».

Маърўзаи Президенти Ўзбекистон дар Покистон ҳам ҳамовозии гарму ҷўшон пайдо кардааст. Бояд зикр намуд, ки аҳли ҷамъияти Покистон ба майлу шавқи калон бо суханронии Президенти Ўзбекистон ошно гардида, онро ҳамчун «ҳуҷҷати барномавии рушди ҷамъияти ўзбек баояндаи дарозмўҳлат баррасӣ мекунанд».

Аз он ҷумла, зикр мегардад, ки суханронии Президенти Ўзбекистон, ки дар шакли ба ҳар як хонандаи оддӣ фаҳмо пешкаш гардидааст, барномаи мақсадҳои бузург ва самтҳои устувори стратегияи минбаъдаи рушди ҷамъияти моро бо назардошти тамоми ҷонибҳои ҳаёти ҷамъиятиву сиёсии он дар бар гирифтааст.

Нисбати суханронии сарвари мамлакатамон дар иҷлосияи нўҳуми Олий Маҷлис паёмнигори машҳури покистонӣ Фейсал Зоҳид Малик дар саҳифаҳои рўзномаи маҳбуби «Покистон Обсервек» фикру мулоҳизаҳои худро баён кардааст. Ф. З. Малик чандин маротиба ба Ўзбекистон сафар кардааст ва дар мақолаву нигоришҳояш аз мамлакатамон дар шакли боварибахшу боэътимод тарзи ҳаёти халқи Ўзбекистонро дар давлати нави мустақил инъикос кардааст.

Дар мақолаи охирини ба қарибӣ чоп гардидааш вай халқи ўзбекро ҳамчун «некхоҳу меҳнатдўст ва меҳмоннавоз», «Ўзбекистонро ҳамчун «давлати аҷиб дар Осиёи Марказӣ» тавзеҳ додааст.

Ф. З. Малик ба муштариён аз хусуси хотираҳояш дар бобати сафарҳо ба Ўзбекистон, вохўриҳояш ба Президент Ислом Каримов ва иштирок дар ҷашнвораи байналхалқии мусиқии «Шарқ тароналари» дар Самарқанд нақл карда, зикр менамояд, ки халқи ўзбек бо меҳнати хеш ба фатҳи қуллаҳои баланд муваффақ мегардаду мамлакатро ба куллӣ тағйир медиҳад. «Имрўзҳо давлати мазкур бо комёбиҳои худ дар рушди дохила ва барҳам задани тамоюлоти манфӣ, ки ба давраи гузариш алоқаманд ҳастанд, ҳамаро қоил кардааст, ҳамчунин бо он фахру ғурур карда метавонад, ки мамлакати мазкур узви баробарҳуқуқи ҷомеаи ҷаҳонӣ гардидааст».

Баҳром ШАРИПОВ,
шореҳи ОИ «Ҷаҳон».

Ба муносибати 115-солагии зодрӯзи Абулқосим Лоҳутӣ

Адиби аҳди худ

Инсоф нест, мурда махонам,
ки то абад
Зиндаст дар ҷаҳон асари
ҷовидони ман.
Қабр аз барои ман чӣ зарур аст,
чун бувад,
Дар қалби поки фаълаву деҳқон
макони ман.
Абулқосим Лоҳутӣ.

Дар баробари устод Айниву Турсунзода ва Улуғзода Абулқосим Лоҳутӣ низ яке аз чеҳраҳои барҷастаи адабиёти навини тоҷик аст, ки дар ташкилу таъсиси адабиёт ва ҷумҳурии тозабунёди Тоҷикистони бародарӣ ҷонбозиҳо кардааст.

Соли 1887 дар Кирмоншоҳи Ирон дида ба дунё кушодааст. Ҳолдонон мегӯянд, ки инсони донишманду фурӯтане буд. То як дастгоҳи чопиро аз ҳудуди Ӯзбекистон (ноҳияи Деҳнав) то ба пойтахти Тоҷикистон—Душанбе бурдан аробасавору пиёда хеле роҳҳоро тай намудааст. Ҳарчанд гоҳо баъзеҳо ба қадраш намерасиданд, саъй мекард, ки ба қадри онҳо бирасад. То ба ин дараҷа дилу муҳаббати бузург дошт.

Саропо шоири шарқӣ буд. Озодӣ, ободӣ ва истиқлоли шарқиёнро ба сад дил орзу мекард. Ҳарчанд дар ботлоқи мафкураи коммунистӣ то ба миён фурӯ рафта буд, огоҳона роҳи халосӣ ҷустааст.

Манзумаи «Шамъу парвона»-и ӯ, ки соли 1914 эҷод шуда буд, имрӯз низ дархӯри дардҳои шарқиён аст. Манзума рамзиву тамсилӣ буда, шамъ рамзи Ватан аст, парвона симои ватанпарвар. Парвона гирди чароғи Мағриб-лампочкаи электрикӣ мегардад ва лаб ба ситоиши он мекушояд:

Шабе парвонае бо шамъ мегуфт,
Ки «эй гардида дардат бо дилам ҷуфт.
Дар атрофи ту ҳар парвона пар зад,
Ба ҷонаш шӯълаи рӯят шарар зад.
Чароғи барқи Мағриб бӯ надорад,
Ту гоҳе дуд дорӣ, ӯ надорад.
Дар оғӯши ту ғайр аз сӯхтан нест,
Вале оғӯши ӯ нури таҷаллист.
Дар оғӯши ту сӯз асту гудоз аст,
Дар он оғӯш лутфу меҳру ноз аст».

Парвонаи бегонапараст одамони ғарбпарастанд, ки ватани худро наҳ мезананд, ба зебоиҳои зоҳирии Ғарб фирефта мешаванд.

Ҷавобҳои шамъи шарарбор, ки рамзи ватан аст, парда аз рӯи парвонаи буздилу хом ва ноустувор мебардорад:

Ҷавобаш дод шамъи нуктапардоз,
Ки «эй нопухта ошиқ, ғофил аз роз:
Ту гӯӣ шамъи Мағриб ҳамчу меҳр аст,
Вафодор асту бо ошиқ бамеҳр аст?»
Аз ин ғофил, ки ӯ сад фитна дорад,
Ба тан пироҳане аз ҳила дорад.
Вале ман пайкарам сӯзон зи ишқ аст,
Дилам, ҷонам, сарам сӯзон зи ишқ аст.
Ту то дур аз манӣ, аз ишқ сардӣ,
Дар ин оташ чу сӯзӣ пухта гардӣ.

Лоҳутӣ дар манзума роҳи маҳв намудани парвонаҳои ғарбпарастро пеш намегирад, дар он бовар аст, ки онҳоро имкони аз нав тарбия намудан ва ба сӯи ободихоҳиву озодихоҳии Ватан ҷалб намудан ҳаст. Ин ақидаро дар сурати парвонаи пушаймоншуда ба қалам медиҳад:

Зи нав парвона парҳо боз бинмуд,
Ба гирди шамъи худ парвоз бинмуд.
Бигуфт: «эй сӯзишат коми дили ман,
Шарори рӯят ороми дили ман.
Дилам хоҳад, ки бо он шӯри шарқӣ,
Чу Мағриб дар ту бинам нури барқе.
Ту бо ин сидқ агар он зӯр ёбӣ,
Ту бо ин шӯр агар он нур ёбӣ.
Ба олам ҳусни ту афсона гардад,
Фалак пеши рухат парвона гардад.

Ашъори оҳанги миллӣ—ватанхоҳӣ доштаи ӯ низ аҳамияти умумибашарӣ доранд. Эҳсоси ватанхоҳӣ ва истиқлолҷӯӣ дар ғазали иҷтимоии «Ё ҳар ду»-и шоир пурзӯр аст:

Ватан вайрона аз ёр аст ё ағёр, ё ҳар ду?
Мусибат аз мусалмонҳост ё куффор,
ё ҳар ду?

Дар ин байт «ёр» (халқ) аст, ағёр (ҳокимони худӣ), куффор (мустамликадорони Ғарб).

Ёру мусалмонҳо (халқ) дар ғафлатанд, аз маърифат дуранд, ағёр (ҳокимони маҳаллӣ) ва куффор (ғарбиёни маккор) аз нодонии халқ сӯиистифода мекунанд, хунашро мемаканд, ки ин ҳолат мусибати бузургест.

Бубинед, байти зер то ҳанӯз шарарбор аст, ки ба ҳамроҳии шоир кас бонг задан мехоҳад:

Ҳама доди ватанхоҳӣ зананд,
аммо намедонам,
Ватанхоҳӣ ба гуфтор аст ё кирдор,
ё ҳар ду?!

Байти баъдӣ намунаи бебокӣ ва фидокории Лоҳутист:

Вакилону вазиронанд хоин,
фош мегӯям,
Агар дар зери теғам ё ба рӯи дор,
ё ҳар ду!

Дар аҳди шӯравӣ Лоҳутӣ таҳти фишори мафкураи сурхҳо бо дунёи «кӯҳна» ҷанг эълон кард, беҳбудиҳои замони «нав», адолати онро тараннум сохт. На танҳо ӯ, балки ҳаштод фӣ сади адибони шӯравӣ, бо вуҷуди он ки андешаву афкоре доштаанд, хизматгузори мафкураи ҳоким буданд, ки ин ҳолат бар зарари адибу адабиёт буд. Шӯравӣ даст ба паранҷии занону духтарони Шарқ зад, шоирон навиштанд:

Духтари нодон будам,
Бандии боён будам.
Бо паранҷӣ пайваста
Баста дар зиндон будам.

Ҳизби коммунист коллективонии хоҷагии деҳотро оғоз намуд, адибон хома тез карданд:

Мо усули сусиёлистӣ муҳайё мекунем,
Олами бесинфу истисмор пайдо
мекунем.
Хоҷагиро ҷумла коллективу якҷо
мекунем,
Чун васоёи Ленинро хуб иҷро мекунем.
Пешрафти мо ба чашми буржуозӣ
хор шуд,
Марги худ бо дидаи худ диду чун саг
ҳор шуд...

Бо вуҷуди ҳамаи ин сухани устод Лоҳутӣ дар он аҳд гиро, пуробуранг ва нисбат ба ҳарфи дигарон лангардортар буд. Он солҳо нависандагону шоирони мо сухани урён мегуфтанд, ҷараёни оммафаҳмсозии забон оғоз ёфта буд. Қаламиҳои аксари шоирони он давр шеър набуд, назм буд. Суханро ба қолаби арӯз медароварданду халос. Имрӯз низ ҳарфи баъзеҳо ҳуҷҷат медиҳад гӯем, ки онҳо миёни шеъру назм фарқ намегузоранд.

Лоҳутӣ таҳти фишори дигарон бо ҷараёни соддакунии забон мувофиқат кард. Гӯё он ҷараён селобе буд, ки ҳамаро бо худ мебурд, ба ҷуз харсангҳои бузург. Шеъри ӯро ба баҳонаи номафҳумии каламоташ аз нашр боз медоштанд, то соддатар гӯяд... Шоир дар баробари ватанпарвару халқпарвар будан, инсони дӯстпарваре буд. Бо аҳли адаби Ӯзбекистон низ иртиботи қавӣ дошт. Ғафур Ғулом ва дигар чеҳраҳои намоёни санъати Ӯзбекистон бо ӯ бевосита дар мулоқот будаанд. Хоссатан сӯҳбату мушоираҳояш бо Ғафур Ғулом ва дигар алоқамандони адабиёти ӯзбек дар давраҳои махсус соатҳо тӯл мекашидааст. Дар навиштаҳояш Ӯзбекистон ва халқи заҳматписанди он васф шудаанд.

Устод Абулқосим Лоҳутӣ дар таърихи адабиёти навини форс-тоҷик мавқеи хосе дорад. Аз қуллаи имрӯз ба паҳнои сухани ӯ бояд назар кард ва натиҷа гирифт. Умуман омӯхтану дарки таълимоту фалсафаи ҳар аҳд, ба нек донистану шинохтани ин ё он адиби давр имкон медиҳад.

Абдулло СУБҲОН.

Дар меҳмонии идораи рӯзнома

Олиме аз Мотуруд

Он рӯз дар идора ба ҷои сардабир муовин дар сари кор буд. Маро чанд нафари дигаре, ки дар шӯъбаҳо ҳозир будем, наздаш хонд. Ин аз рӯи эҳтироми меҳмоне буд, ки ба идораи мо, сарфи назар аз камии вақташ имкон ёфта ташриф овардааст... Маълум гашт, ки меҳмон аз Самарқанд, устоди Донишгоҳи давлатист, дар риштаи илми физика ба гирифтани унвони доктори илм, профессор шарафёб шуда, дар ҷумҳурӣ аз уламои машҳури ин соҳа ба шумор меравад. Ӯро Вазорати таълими олӣ дар семинаре, ки бо якҷоягии Вазорати муҷовири ҳукумати олмонӣ ташкил кардааст, таклиф намуда буд. Семинар ҳам дар мавзӯи муҳиму доғи рӯз: «Усулҳои замонавии технологияи педагогӣ» будааст ва ба он устодони коллеҷҳо ва муассисаҳои таълимии такмили ихтисоси омӯзгорон даъват шудаанд...

—Асли мақсади ман на расонидани хабар аз баргузории ин семинар аст, ҳадаф аз омаданам ба ин ҷо ҳамин, ки мехостам аз обу ҳавои ин идораи мӯътабар каме нафас бигирам ва аз вазъи обуна ба «Овози тоҷик» пурсон шавам, чунки ин мавзӯъ на фақат барои ходимони рӯзнома, инчунин барои мо барин муштариёни муштоқи «Овози тоҷик» ҳамчунон пураҳамият мебошад.

Аз ин тарзи ибрози назар, ки мо аз як тан олими физик мешунидем, бешак маро хосатан мутаҳайирӣ пеш омад, баъди ин, ки олим суханҳои хешро бо абёти рангини Хайёму Ҳофиз ва Бедил сайқал медод, маро ғуруру ифтихор ғолиб омад. Аз он ифтихор менамудам, ки замоне ман ҳам дар Самарқанд, дар зодгоҳи чунин абармардони олами илм таълим гирифтаам. Ва зиёда аз он, маро ифтихор бештар фузун мегашт, ки ин олими физикдон нисбати забони модарӣ (гарчи шогирдонро ба дигр забон тадриси илм медорад) ин қадар меҳру муҳаббат дорад, онро то ба ҷое эъзоз медорад, ки кош ҳар як муаллими забону адабиёти тоҷик чунин мебуд.

Меҳмони мо, доктори илмҳои физикаю математика, профессор Файзулло Ғанизода, бо сӯҳбати дилнишини худ, маро ба ваҷд овард. Чунки ӯ диле дошт суханпазир ва сухане дошт, дилпазир;

Ман аз шӯъбаи тоҷикии Донишгоҳи давлатии Самарқанд сухан оғоз кардаму устод аз фаъолияти маъмурияти он, минҷумла саҳми арзандаи декан—Ҷумъа Ҳамроев бо меҳр ба ҳарф даромад:

Зи кунҷи мадраса Ҳофиз маҷӯй гавҳари ишқ,
Қадам бурун неҳ агар майли ҷустуҷӯ дорӣ.

Бо ҳамин байти Ҳофиз сухани хешро тақвият бахшида, ба суоли банда оиди равобити физика ва лирика Файзулла Ғанизода ин ғазали Хоҷа Ҳофизро ба пуррагӣ аз ёд гуфт, ки се байти охираш ин аст:

...Гуфтам: Зи лаъли нӯшлабон пирро чӣ суд?
Гуфто: Ба бӯсаи шакаринаш ҷавон кунанд.
Гуфтам, ки: Хоҷа кай ба сари ҳаҷла меравад?
Гуфт: Он замон, ки Муштарию Маҳ қирон
кунанд
Гуфтам: Дуои давлати ӯ вирди Ҳофиз аст,
Гуфт: Ин дуо малоики ҳафт осмон кунанд.

Ин ҷо ««ҳаҷла» ҷоест, ки барои арӯс парда зананд ва имрӯз варо «чимилиқ»-аш номанд. Ва, аммо дар мисраи сонӣ, ки аз боби қирони (ба ҳам наздик омадани) Муштарию Маҳ сухан рафтааст, ташбеҳи волост. Барои идроки он дониши илми нуҷум даркор меояд. Зеро аз рӯи илми нуҷум қирони, яъне ба ҳам наздик шудани ду сайёра — Моҳ ва Муштарӣ (Зӯҳра) фолу ҳоли саъд мебошад. Дар чунин ҳолат иҷрои ҳар як кор ба ғоят нек хоҳад буд. Хуллас, маҷоз ин аст, ки : ба парда, назди маҳбуба рафтани Хоҷа ба мисоли наздикшавии Моҳу Муштарист ва ҳолати нек аст.

—Амир Темурро низ Соҳибқирон гӯянд, низ аз ҳамин боис?

— Бале, бале,—тасдиқ медорад олими олами физика ва лирика.

Маҳфиле бо номи «Сӯҳбати фозилон»

Боре аз як шарикдарсони собиқи худ, ки алҳол сарварии фокултаи филологияи тоҷики Донишгоҳи Самарқандро дар ӯҳда дораду бениҳоят серкор ва ба ин нигоҳ накарда, гоҳу ногоҳ ба пурсиши ҳолам меояд, дар омади гапаш аз ӯ шунида будам, ки дар Самарқанд, дар Мотуруд, гурӯҳе аз уламо ва фузалои шаҳр бо номи «Маҷлиси фозилон» маҳфиле доранд.

Ҳамин нуктаро ман ба мусоҳиби хеш—меҳмони «Овози тоҷик»—Файзулло Ғанизодаи Мотурудӣ гӯшрас намудам. Профессор инро бо камоли майл тасдиқ намуд ва илова кард, ки ин гап ҷон дорад. Дар зодгоҳи алломаи ҷаҳоншумул чунин маҳфил хеле боз вуҷуд дорад. Дар он олимони риштаҳои илмҳои гуногун иштирок менамоянд. Маҷлиси «Сӯҳбати фозилон» ҳармоҳа ва гоҳан дар ду моҳ як бор барпо мешавад.

«Сӯҳбати фозилон» ин «гаштак» намебошад ва ҳадаф аз он айшу нӯш ҳам нест. Ин маҳфилест, ки аз он навигариҳои олами илм, навгониҳои техникаи муосир арзёбӣ мешаванд. Ҳатман аз шеъру шоирӣ баҳс мешавад. Ҳофизхонӣ, Бедилхонӣ, Хайёмхонӣ аз рукнҳои муҳими ин маҳфил маҳсуб аст, ки мояи ифтихору асбоби асосии ҷамъшавии мост.

— Пас, шумо — олими физик, шеър ҳам мегӯед?

— Бале, хеле шеърҳо навиштаам, ки он ҳама ҳангоми тафреҳ эҷод шудаанд ва ба ман қувваю мадори рӯҳ мебахшанд,— мегӯянд профессор Файзулло Ғанизода.

РУҶУЪИ. 1. Аз таърих маълум, ки руҷҷол, олимони машҳур, бузургони замон, кулли соҳибназарон аз илми бадеъ бархурдор, аксарият на фақат шеърдӯст, инчунин нозим ё носир ҳам будаанд. Шоири машҳури рубоинавис—Паҳлавон Маҳмуди Хоразмӣ, ки Пурейвалӣ низ гӯянд, дар асл паҳлавоне буд гӯштигир. Аммо касбаш пӯстиндӯзӣ ва телпак дӯхтан будааст.

Мир Саидалии Ҳамадонӣ, ки ба номи Мири Кабир, Шоҳи Ҳамадон машҳур буда, ӯро Алии Сонӣ низ ном ниҳодаанд, ки ахтарони дурахшони илми тасаввуф ва адаби форсӣ будааст. Аз ӯ мероси гаронмоя: беш аз 70 рисола дар боби фалсафа, ахлоқ, ҷомеашиносӣ боқӣ мондааст. Ашъори ӯ дар адабиёти форсӣ беназир аст. Сарфи назар аз ин, аллома косибе будааст моҳир ва чирадаст. Маҳз аз ҳамин раҳ рӯзгори хеш пеш мебурд. Шоҳи Ҳамадон ин ҳунарҳои зебои худро аз Ҳамадон ба Покистон бурдааст, ки Иқбол гӯяд:

Офарид он мард Эрони сағир,
Бо ҳунарҳои аҷибу дилпазир.

Ҳазрати Баҳовуддини Нақшбанд. Ин номи муборакро дар олами Ислом бо камоли эҳтиром ба забон мегиранд. Фалсафаи Нақшбандия, ки ҷавҳараш: «Даст ба кору дил ба ёр» аст, дар ҳама солу замон, имрӯз ҳам қобили қабули ҳамагон қарор ёфта буду мебошад, асосгузори онро Ҳазрати Баҳо-ул-ҳақ Вал-миллат Вад-дунё-уд-дин гуфтаанд. Бо номи Шоҳи Нақшбанд ва Хоҷаи Хоҷагон низ машҳуранд. Осори эшон куллан ба форсӣ, балеғу фасеҳ будааст. Аммо касби аслиашон, чуноне аз тахаллуси эшон бар меояд, бастани нақш бар матоъ, яъне косибӣ будааст.

Умари Хайёми Нишопурӣ, ки бо рубоиёташ оламиёнро тасхир намудааст, дар илми нуҷум, риёзиёт, фалсафа, илми фалакиёт, илми мусиқӣ, шеър алломаи беназир аст. Сарфи назар аз ҳамаи ин ба худ «Хайём» — хаймадӯз тахаллус намудааст.

Шайх-ул-Ислом Хоҷа Абдуллоҳи Ансорӣ, ки ашъори бисёр пуробуранг суруда ба мерос гузоштаанд, аз паи шеъру шоирӣ ва ё аз паси қироату тафсир ва тавсифи Каломи Шариф рӯзгор набурда, мӯзадӯз будаанд...

Муҳаммад Саккокӣ, ки ҳамчунин аз зумраи машоиҳ маҳсубанд, косиби кордгар будаанд. Саккок—кордгар.

Ҳамчунон гӯянд, ки Ҳазрати Баҳовуддини Нақшбанд (с. таваллудашон 1318) қабл аз пазируфтани ҷавоне ба шогирдӣ ҳатман аз касбаш пурсон мешуданд. Агар гӯяд, ки ҳанӯз ҷавон асту оянда касберо ёд хоҳад гирифт, Ҳазрат аз пазироии чунин шогирд рӯ метофтаанд, то замоне, ки ҳунареро азёд нагирад, ба шогирдии эшон ноил намешудааст.

Чунки ҳунар баҳри рӯзист ва илм марбути ҳақиқат аст, ки он аз худост.

Дар хусуси ин ки шоирӣ на касб, балки машғулотест дар ҷодаи ҳақиқат ва агар шеъри ҳақиқӣ бошад, аз умри соҳибаш чандин бор бештар барҳаёт хоҳад монд ва бисёрии шуарои замони пешин аз ин раҳ рузгор накардаанду пешае доштаанд, гуфтаниҳо зиёданд. Каломи мавзунро пешиниён баробар ба каломи шариф мӯътабар донистанд, беҳуда Ҳофизро «қуръони форсӣ» ном ниҳодаанд.

РУҶӮЪИ 2. Аз ин ки дар гузашта бисёр аз уламо ва фузало навиштани шеърро аз баҳри илм, баҳри зарурати маънавиёти хеш суруда, дар асл касб ё ҳунаре дигар доштаанд, маълум. Имрӯз чӣ?

Мисоли равшан ҳамин мусоҳибаи ман, профессори физикдон, аз дил мегузаронидам, ман. Боз пеши назари ман як шахсияти наҷиб, симои барҷастаи генерали мустаъфӣ Абдуллоҷон Ортиқбоев падид омад, ки дар як сӯҳбате эшон ба се забон: тоҷикӣ, ӯзбекӣ ва русӣ шеърҳои шоирон ба худашонро қироат дошта буданд...

... Ин фарди низомӣ, генерали мустаъфӣ он қадар шеър мегуфту таҳлил мекард, ки аз фасоҳату балоғати сухан ва мантиқи афкори эшон ба ваҷд омада будам ва он то ба ҳол дар лавҳи хотирам нақш дорад. Даррокии маънӣ дар ифодаҳои ӯ ба дараҷае буд, ки кош ҳар як шоири рӯз (аниқтараш шоиртарошони кунунӣ) ба ин поя наздик мебуд.

... Мегӯянд, ки академики Академияи улуми Ӯзбекистон дар соҳаи кайҳоннавардӣ Шавкат Воҳидов низ шефтаи шеъру ғазали форсист ва худ низ шеър менависад.

Чи ҷои массаррат ва хушист, ки ҳеҷ як аз маҳдудият барои онҳое, ки дар ҷодаи илму дониш гом бардоштаву пеш рафта, комёб шудаанд, садди роҳашон нашудааст ва эшон ба ҳар забоне илму дониш андӯхта, ҳамон забони модарӣ на танҳо фаромӯш нанамудаанд, билъакс, ғановати забони модариро сайқал мебахшанд, расми хуби тоҷиконро ҳифз медоранд.

xxx

МАҲФИЛИ «СӮҲБАТИ ФОЗИЛОН» боз як далел бар ин ишораест, ки мо овардем. Тавре аз Файзулло Ғанизодаи Мотурудӣ фаҳмидам дар маҳфили «Сӯҳбати фозилон» доктори илмҳои кишоварзӣ Абдуфаттоҳ Маҷидов, доктори илмҳои физикаю математика— Неъматҷон Низомов, доктори илми тиб, профессор Мӯҳсин Ҳамидов, доктори илми иқтисод, собиқ директори Институти савдои Самарқанд Мурод Муҳаммадов, доктори илми кимё Малик Давронов, профессор Абдусалом Саидҷонов, олимони машҳур Вафо Атоев, Шавкат Абдуллоев таҳти раёсати олими донишманд Ф.Аслиддинов ҷамъ меоянд, қироати шеъри баланди форсӣ мекунанд.

«Сӯҳбати фозилон»-ро умри боқӣ, аъзоёни маҳфилро дар ин «сӯҳбат» пешравиҳо ва шукӯҳи бештарро орзу дорем.

М.ОТАХОНЗОДА,
Журналисти шоистаи
Ҷумҳурияти Ӯзбекистон.
Суратгир: В.ПОРТНОВ.

Ихтиёриҳо ҳам «Рӯз» доранд

Дар ҳоли ҳозир дар Ӯзбекистон дар ҳудуди 40 ҳазор нафар ихтиёриён ҳастанд, ки ин як ҷузъи 150 млн.нафар ихтиёриёни ҷаҳон мебошанд ва Рӯзи байналмилалии ихтиёриён (5 декабр) барои онҳо низ ҷашн аст.

Ба ин муносибат Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Ӯзбекистон фаъолони худ—ихтиёриёнро ҷамъ намуд ва дар пойтахт онҳоро дар тӯли барномаи якрӯзаи худ ғайр аз ин ки шаҳри Тошкандро тамошо кунанд, аз ҷониби намояндагони Кумитаи байналмилалии Салиби Сурх ва Федератсияи байналмилалии Салиби Сурху Ҳилолу Аҳмар ва Барномаи ихтиёриёни СММ табрикҳо қабул намуданд. Дар ҷамъияти ҷаҳонӣ ба ҳаракати довталабон чунон аҳамият дода мешавад, ки СММ соли 2001-ро ҳатто Соли ихтиёриён эълон намуда буд.

Албатта ихтиёриёни вилоятҳо низ дар маҳалҳо таҷрибаи ба худ хос ба вуҷуд овардаанд ва намояндагони баъзе вилоятҳо аз хусуси ҳамин корҳои худ нақл намуданд.

Дар вилояту шаҳрҳои гуногуни ҷумҳурӣ фаъолияти баъзе аз ихтиёриён шоистаи қабул ҳам мебошад ва бинобар ин маҳз фаъолони ҳаракати довталабон бо ифтихорномаҳои Шӯрои миллии Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Ӯзбекистон тақдир карда шуданд.

ХАБАРНИГОРИ МО.

Муносибат

Маърӯзаи Президент аз нигоҳи аҳли ҷамъияти Ҳинд

Маърӯзаи Президентамон Ислом Каримов дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм «Самтҳои асосии боз ҳам амиқгардонии дигаргуниҳои демократӣ ва ба вуҷуд овардани асосоҳои ҷамъияти шаҳрвандӣ дар Ӯзбекистон» дар хориҷ ҳамовозии гарму ҷӯшон пайдо мекунад. Намояндагони доираҳои сиёсӣ, ҷамъиятӣ ва тадбиргарони ҳиндустонӣ ба маърӯзаи мазкур муносибати худро баён месозанд.

Собиқ Нахуствазири Ҷумҳурияти Ҳиндустон И. К. Гужрал дар хусуси ҳуҷҷати мазкур фикри худро баён карда, зикр менамояд, ки дар маърӯза на танҳоояндаи давлати ӯзбек, балки саросари дунё возеҳу равшан ба забон гирифта шудааст.

Профессори муассисоти воситаҳои ахбори оммавии Ҳиндустон К. М. Шривастава зикр кардааст, ки давлати мо баъди ба даст омадани истиқлолият дар фурсати кӯтоҳ таҳти сарпарастии Президент Ислом Каримов комёбиҳои назаррасро ба даст овардааст.

«Ба пиндори ман, дар байни мамлакатҳои Осиёи Марказӣ, ки баробари Ӯзбекистон бо соҳибистиқлолият муваффақ гардидаанд, Ӯзбекистон роҳи аз ҳама оқилонаро интихоб намудааст. Ман дар ин бобат нақли ӯзбекии тараққиётро дар назар дорам, ки волоият доштани қонун, марҳала ба марҳала пеш рафтану сиёсати пурзӯри иҷтимоӣ ва ғайраро дар бар гирифтааст. Дар маърӯзаи Президенти Ӯзбекистон дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлим даъвати дуюм бошад, комёбии шакли ӯзбекии пешрафт тасдиқи амалии худро пайдо кардааст.

Фикрҳои бикру сермазмуни сарвари давлатамон дар ин суханронӣ дар бораи воситаҳои ахбори оммавӣ ба ман таассуроти амиқе боқӣ гузошт. Сарвари давлататон дар бобатии таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон, озодии матбуот ва сухан, ошкорогӣ, таъмини ислоҳотҳои ҷамъият ба сифати соҳаи муҳим, самти аз ҳама устувор ба забон гирифтани воситаҳои ахбори оммавӣ боиси диққату эътибор мебошад. Таҳти ҳамин роҳбарии оқилона пеш рафтани Ӯзбекистон ва бо ин давлат ба роҳ мондани ҳамкории самимонаи Ҳиндустонояндаи дурахшон дорад»—навиштааст профессор.

Генерали мустаъфӣ Рамеш Чепра аз имконияти фароҳамомада оиди шинос шудан бо маърӯзаи Президенти Ӯзбекистон дар иҷлосияи охирини парлумон мамнун будани худро изҳор карда, таъкид намудааст, ки дар он мазмуну моҳияти тамоми ҷабҳаҳои ҳаёти Ӯзбекистон таҷассуми худро пайдо кардааст.

Генерали ҳинд изҳори боварӣ намудааст, ки халқи Ӯзбекистон таҳти сарпарастии ҷаноби Ислом Каримов дар бобати ба вуҷуд овардани ҳаёти фаровон, таъмини амният ва ҳимояи истиқлолияти мамлакат, ба роҳ мондани равобити дӯстона бо ҷомеаи ҷаҳонӣ, барпо кардани давлати замонавӣ, либералӣ ва демократӣ иқдоми муҳим мегузорад.

Таклифҳои Президенти Ӯзбекистон дар бораи амният, ислоҳкуниву замонавигардонии Қувваҳои Мусаллаҳ дар бобати ба вуҷуд овардани лашкари пухтаву ихчам, пурқуввату замонавӣ аҳмияти калон дошта, оиди таъмини соҳибихтиёрии Ӯзбекистон ва боз ҳам баланд гаштани мавқеи он дар минтақаи Осиёи Марказӣ нақши калоне хоҳад бозид.

Ҳамчунин бо маърӯзаи Президенти Ӯзбекистон дар иҷлосияи нӯҳуми парлумони мамлакатамон муносибати худро профессори Донишгоҳи Ҷавоҳарлал Неру, Маркази тадқиқотҳо ва бойгонии Донишгоҳи Ҳамдард Саид Алӣ, раиси Иттиҳоди палатаҳои савдову саноат Анил Агарвал ва боз чанд нафар намояндагони аҳли ҷамъияти Ҳиндустон баён кардаанд.

Шӯҳрат УМИРОВ,
мухбири ОИ «Ҷаҳон»,
шаҳри Деҳлӣ.

Дар роҳи накӯкорӣ

Зимистон ҳам дар кӯфт. Боз ташвишу тараддуди сокинон дучанд хоҳад шуд. 22 сол боз ӯ бо сокинони ин шаҳр ҳамнафас аст. Ба тӯю сур, азову мушкилиҳои онон якҷоя.

Моҳи мунир оҳиста- оҳиста ба ҷониби Мағриб мегелид. Ӯ тамошои ин гуна шабҳои маҳтобиро дӯст медорад. Махсусан ҳар гоҳ, ки ба истироҳат рухсат гирад, чанд рӯзро дар зодгоҳаш Поҷӯр мегузаронад. Албатта аспи хешро ҳамроҳи худ мегирад. Аспсавор дар талу теппаҳо гашту гузор карданро дӯст медорад ӯ. Хусусан шабҳои маҳтобиро. Ӯ мисли дигарон зодгоҳашро дӯст медорад. Чунки дар ин макон хуни нофи ӯ чакидаву дида ба дунё кушодааст, неку бад ва маънии зиндагиро дар ин ҷо дарк кардааст вай. Ҳар гоҳ ки ӯ ба деҳа аспсаворояд, бачаҳои деҳа- «ана, амаки командир» омаданд», гӯён дод мезананд. Ӯ аз ҳаю ҳуи бачаҳо як ҷаҳон лаззат мебарад, таъбаш ҷоқ мегардад. Бачагии хешро ба ёд меорад, як ҳиссиёти фараҳангезу ғамангез фаро мегирад. Аз он фараҳ дорад, ки бачагон дили беғаш доранд, ӯ низ ин айёмро паси сар карда ва лаҳзае ба ин дунё бармегардад, он шӯхиҳо, он беғамиҳо ба ёд меояд ӯро. Ба худ меояд, дилашро пардаи ғамангез фаро мегирад.

Ба тақдир тан бояд дод,—мегӯяд Қурбоналии милиса.

Бо чунин дардҳои ширин лаҳзае замини хотироташ тагурӯ кард. Ҳам хурсанд шуд, ҳам ғамгин. Ба худ омада тирезаро пӯшида, дарро баста роҳи хонаашро пеш гирифт. Хонааш дар паҳлӯи идорааш. Чандон дур нест... Қариб ҳар рӯзу ҳар шаб кори сардори идораи муҳофизати идораву муассисаҳои давлатии шаҳри Шарғун майори милитсия Қурбон Рамазонов ба ҳамин тартиб анҷом меёбад.

Ӯ ҳеҷ гоҳ корманди корҳои дохила шуданро дар дил орзу надошт. Он солҳо ноадолатӣ, ришвахӯрӣ, изофанависӣ, дурӯягӣ ба авҷи аълояш расида буд. Қурбони ҷавон гумон мекард ба ин идораи бонуфуз медарояду баҳри ноадолатиҳо мубориза бе-амон мебарад. Дар дилаш қарор кард, ки милиса мешавад. Ӯ он вақт техникуми автомобилии шаҳри Бухороро ғоибона хатм намуда буд. Ӯро ҳамчун нозири назорати автомобилӣ ба кор қабул карданд. Дар ноҳияи Шеробод ба кор шурӯъ намуд. Дар муддати кӯтоҳ фаҳмид, ки орзу дигар будаасту кор дигар. Поён надошт ноадолатиҳо, илоҷи роҳи онро гирифтан имкон набуд. Дудила гашт. Кор кунад ё накунад, дар ин вазифааш. Ниҳоят, дар ин бора ба сардори сарраёсати корҳои дохилии вилоят Обидхон Аҳмедов навишта дар бораи ноадолатиҳо маълумотҳои саҳеҳ дод. Ӯро сардор ба наздаш қабул кард. Қурбони ҷавон тамоми он сиру савдоҳоеро, ки дар тӯли як сол худаш дидааст, нақл намуд ва хоҳиш намуд, кӣ ӯро аз кор озод намоянд. Сардор муддате ба андеша рафт ва пас гуфт:

—Бародар, ман донистам, ки шумо дили беғаш доштаед. Чунин одамон ба мо чун обу ҳаво заруранд. Мо маҳз бо шумо барин одамон кор кардан мехоҳем. Дар сафҳои мо шумо барин шахсон набошанд, кори мо ҳеҷ пеш намеравад. Аз ин хотир мо намегузорем ки шумо ин касбу корро тарк намоед. Агар хоҳед, ман шуморо ҳамчун нозири калон ба коллонаи маҳбусони шаҳри Шарғун мефиристам. Дар он ҷо одамони тасодуфӣ ва ҷиноятко-рони душвортарбия хеле зиёданд. Бо онҳо забон меёбед, онҳоро ба роҳи рост ҳидоят мекунед, то ки бори дигар ба ин ҷо наяфтанд.

Ҳамин тариқ, Қурбон Рамазонов бо ҳидояту маслиҳати сардори управления ба маҳбасхонаи душвортарбияи шаҳри Шарғун ба кор омад. Чун нозири калон ба кор шурӯъ кард. Кор дар ин ҷо тамоман дигар буд. Дар тамоми гӯшаву канори собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ маҳбусон буданд. Маҳбусон дар кони ангиштсанг ва заводи хишт кор мекарданд, шабҳо дар хобгоҳ таҳти назорати кормандони корҳои дохила дар хонаҳои худ истироҳат мекарданд. Шабу рӯз Қурбон ва дигар ҳамкоронаш маҳбусонро таҳти назорат гирифта, ба онҳо сӯҳбат мегузарониданд. Кор дар ин ҷо ҳам осон буду ҳам душвор. Қурбони ҷавон дар ин ҷо бо одамони хулқу хӯяшон гуногун ошно шуд: яке тасодуфӣ ҷиноят карда бошад, дигаре қасдан даст ба ҷиноят задааст.

Ба ҳамаи ин мушкилиҳо дандон ба дандон монда тоқат мекард. Баъзан дар ҷустуҷӯи маҳбусон ба кадом гӯшаву канори собиқ давлати Шӯравӣ сафар намекард. Моҳҳо овора мешуданд онҳо аз пушти маҳбусон.

Боре аз шаҳри Чита Валера ном маҳбус ба колоннаи Шарғун омад. Як муддати муайян дар ин ҷо хуб хизмат кард. Устои моҳир буд ӯ. Ба боварии кормандони милитсия даромад. Ба гуфташон амал мекард. Як рӯз ӯ аз кор барнагашт. Ба ҷои кораш рафтанд. Аз ҳамкорон ва шиносҳо пурсиданд: гуфтанд, ки пагоҳӣ дар кор буд. Дар шаҳр ӯро ҷустуҷӯ карданд. Бедарак шуда буд маҳбус. Ниҳоят, бо амри сардори идора ба ҷои таваллудаш муроҷиат карданд. Кормандони шӯъбаи дохилии шаҳри Чита хабар доданд, ки Валера чанд муддат боз дар ин ҷо пайдо шудаасту пинҳонӣ мегардад. Қурбон Рамазоновро лозим омад, ки ба ин шаҳр сафар кунад. Ба шаҳри Чита омад. Баъд аз пурсуҷӯ маълум гашт, ки Валера танҳо шабҳо ба хонаашон меомадасту халос. Бо як корманди корҳои дохилии шаҳр ба хонаи маҳбус рафта ӯро интизор шуданд. Нисфи шаб Валера ширакайф дари хонаро тақ- тақ зад. Хоҳараш дарро кушод. Пас аз бадар кардани либосҳояш ӯро дастгир карданд. Қурбонака Валераро дубора ба Шарғун овард. Таҳти назорати қатъӣ гирифт. Баъди чанд сол муддати маҳбусиаш ба охир расиду дар ҳамин шаҳр хонадор шуд. Дар бино кардани бисёр иншоотҳо ҳисса гузошт. Сарвари сохтмон С. Раҳимов аз ноҳияи Деҳнав устои моҳир будани Валераро фаҳмида барои сохтани меҳмонхонаи хоҷагӣ ӯро даъват кард. Валера дар сохтани ин меҳмонхона тамоми ҳунарашро ба кор андохта, ба таҳсини Қаҳрамони Ӯзбекистон Иброҳим Файзуллоев мушарраф гардид.

Боре ба таҳти назорати ӯ Лёна ном ҷавонро фиристоданд. Ӯ ҷавони хеле ва хеле душвортарбия буд. Ба гӯшаш ҳазор панду насиҳат хонанд ҳам, миҷҷаш ҳам намехӯрд. Чунон таҷанг, якрав, баддаҳан буд, ки мислаш дар маҳбасхона набуд. Ҳама аз ӯ безор шуда буданд. Тарбияи ин ҷавони шаккокро ба Қурбон Рамазонов супориданд. Се бор гурехта ба Алмалиқ рафт. Аз пушташ ба ин ҷо рафта, бо азобҳои зиёд ба Шарғун овард ӯро. Бори сеюм Қурбонака ӯро сахт азият дод, ки чанд соат ба худ наомад. Пас аз ба худ омадан ваъда дод, ки дигар бор ҷиноят намекунад. Ба шарте агар барои ӯ ҳамсаре ёфта диҳад. Қурбонака барои Лёна ҳамсари муносиб ёфта дод. Ҳар ду дили якдигарро фаҳмиданд. Ҳамин тариқ, Лёна муқими шаҳри Шарғун гашт. Осудаҳолона зиндагии хешро пеш мебарад. Ҳар гоҳ бо Қурбонака дар роҳ рӯ ба рӯ ояд, миннатдории хешро изҳор мекунад.

Боре Қурбонака Рамазонов дар утоқи кориаш машғули кор буд. Ҷавоне иҷозат хоста ба назди ӯ даромад. Изҳор намуд, ки ӯ дар гурӯҳи посбонон дар ин идора хизмат карданист. Қурбонака бо ӯ дурудароз ҳамсӯҳбат гашт ва аз дили ӯ огаҳ шуд. Ин ҷавонро ба кор қабул кард. Ҳоло вай ба мисли Алиҷон Ҷӯраев, Тоҳир Мирзоев, Абдуманнон Муҳаммадиев, Бахтиёр Саидов, Аҳтам Турсунов, Зиёдулла Хидиров, Баҳром Ашӯров, Азамат Ҷӯраев, Абдуалӣ Ӯрунов, Тоштемир Худойбердиев фаъолият дорад, ба обрӯву эътибор сазовор аст.

Дар шӯъбаи муҳофизати идораву муассисаҳои давлатии шаҳри Шарғун 168 нозири милитсия ва 12 афсарон кор мекунанд. Соли нӯҳум аст, ки Қурбонака Рамазонов сардори ин идораи бонуфуз аст.

—Умр бо як мижа задан мегузаштааст. Имсол банда ба синни муборакӣ 50- қадам мондам. Ҳеҷ гумон намекунам, ки ба ин син расида бошам. Худоро сад шукр, ки аҳли ҷамоаи мо тифоқанд. Ҳама мушкилиҳоро бо ақлу идрок иҷро мекунанд. Ду сол пеш дар кӯҳистони мо воқеаҳои нохуш ба амал омад. Дар ин амалиёт борҳо худам ва зиёда аз 20 нафар кормандони мо софдилона хизмат карданд. Мо аз имтиҳону санҷиш сарбаландона гузаштем,—мегӯяд мусоҳибам,—Бародар, ҳар як шахс метавонад соҳиби мансаб гардад. Вале на ҳар нафар соҳиби мартаба, соҳиби обрӯ мегардад. Обрӯ, эътибор ва эҳтиромро харида намешавад. Дар тӯли умри нимасраи хеш як чизро ба хубӣ фаҳмидам. Инсон бояд нововаста ба кору вазифаи хеш дар роҳи накӯкориҳо қадам бояд занад ва дигаронро бо ин роҳ барад.

Хушбахтона, шиноси деринаи мо мухлиси доимии рӯзнома, сарвари муҳофизати идораву муасисаҳои давлатии шаҳри Шарғун майори милитсия Қурбон Рамазонов дар ин ҷода солорона қадам мезанад.

Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори
«Овози тоҷик»
дар вилояти
Сурхондарё.

TV Барномаи ҳафтаина

Аз 16 то 22 декабр

ДУШАНБЕ 16

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Таҳлилнома. 8.45 «Ўзбектелефилм» намоиш медиҳад. 9.05 Барои бачаҳо кинобарномаи «Камалак». 9.45 Ҳокимияти чорум. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Сериали «Виҷдон». 10.55 Саро, ҷавониам. 11.20 Мултфилм. 12.05 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 13.05 Умри ба санъат бахшидашуда. Ҳалима Носирова. 13.30 Сериали «Ошин». 14.10 Дар хонаи обод одамони боимон зиндагӣ мекунанд. 14.30 ТВ клип. 14.40 Филми бадеии «Ёди ҷигарбандам». 16.10, 17.25 Эълони намоишҳо. 16.15 Манзилҳои пурнур. 16.35 «Медонему вале...». 16.55 Таронаҳои эстрадӣ. 17.30 Мултсериал. 17.55 ТВ маркет. 18.10 Гавҳари қалб. 18.30 Мулк. 18.45 Телелотереяи «Бахтли воқеа». 19.15 Як ҷуфт суруд. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор. 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Хабарҳои биржа ва бонк. 20.30 Ахбор. 21.05 Соли 2002-соли эъзози куҳансолон. «Хонаи фариштадор». 21.25 Сурудамон ба шумо ҳадя. И.Фармонов. 21.50 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 22.50 Оинаи таърих. Қисми чорум. 23.10 Ахбор-дайҷест.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Субҳи Давр. 10.00 Студияи «Авлоди нав»: вазифаи хонагӣ. 10.20 Мултсериал. 10.30 Асрори саломатӣ. 10.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.00 Давр дар як ҳафта. 11.30 Эълони намоишҳо. 11.35 Кинотақдим. 11.55 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 12.45 Даврнавигариҳо. 13.00 Шеърияти бачаҳо. 13.10 Сериали «Жюлӣ Леско». 14.00 Сурудҳои ҳарбӣ-ватанпарварӣ. 14.10 Филми бадеии «Лафз». 14.45 Бо оташ рў ба рў. 15.00 Сериали ҳуҷҷатии «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 15.50 Ҳафтаномаи варзиш. 16.05 Фақат барои мардон. 16.20 Филми бадеии «Зангўлачаи Аня». 17.45 Эълони намоишҳо. 17.50 Аз почтаи «Авлоди нав». 18.10 Мултсериал. 18.25 Шарораҳои тафаккур. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.40 Овози ҷавонон. 20.00 Сурудҳои муҳаббат. 20.15 Барг ва реша. 20.40 Қисми якуми филми бадеии «Хуршида». 21.30 Ҳамсинни деҳотиам. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.45 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.10 Интерфутбол. 23.55 Давр.

Ўзбекистон III

17.20 Сериали «Дар зери кунҷи 23,5 дараҷагӣ». 17.45, 19.10, 21.45 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба бачаҳо. 18.30, 20.00, 21.10 Пойтахт. 18.50 Тиббиёт барои шумо. 19.30 Ҷозиба. 19.40 Автонавигариҳо. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 22.05 Шарҳи Пойтахт. 22.30 Кинонигоҳ.

Ўзбекистон IV

7.30—9.00 Намоиши ТҶР. 17.15—17.45 Намоиши ТВ Туркия. 17.45 Эълони намоишҳо. 17.50 Вести. 18.05 Навигариҳои Евронюс. 18.20 Ҳазл аз паси ҳазл. 19.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.55 «Қаҳрамони охирин-2». 21.00 Время. 21.45 Киномазҳака. 23.30 Фабрикаи ситораҳо. 0.00 Ахбор. 0.35 Шаб ба хайр.

СЕШАНБЕ 17

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 «Ўзбектелефилм» намоиш медиҳад. 9.20 Сеҳри соз. 9.40 Модари солим фарзанди сиҳҳат. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулк. 10.20 Сериали «Виҷдон». 11.15 Дунёи рангин. 11.30 Ҳаракату баракат. 11.50 ТВ клип. 12.05 Хонаи фариштадор. 12.25 Эълони намоишҳо. 12.30 Воҳўриҳои мусиқӣ. 13.00 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 14.10 Филми бадеии «Тақдират дар дастад». 15.20 Нависанда ва замон. Шеър ва шуур. 15.55 Танаффуси мусиқӣ. 16.10 Ёди некон. 16.30 Мултсериал. 16.55 Ба ватанам хизмат мекунам. 18.10 Орзуи авлоди баркамол. 18.30 Инсон ва қонун. 18.50 Мероси тиллоӣ. 19.10 Тафсилот. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор. 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Андоз ва мо. 21.20 Сериали «Ошин». 21.50 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 22.50 Оинаи таърих. 23.15 Ахбор-дайҷест.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Аз почтаи «Авлоди нав». 9.35 Мултсериал. 9.45 Тиҷорат академия. 10.05 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Эълони намоишҳо. 10.20 Қисми якуми филми бадеии «Хуршида». 11.05 Саломат бошед. 11.25 Сериали «Баъд аз соли 2000». 11.45 Чеҳраи ситораҳо. 12.10 Сериали «Жюлӣ Леско». 13.00 Овози ҷавонон. 13.20 Интерфутбол. 15.00 Оҳангҳои куҳан. 15.10 Автосалтанат. 15.25 Барномаи маърифии «Сайёраи сеюм». 15.55 Барг ва реша. 16.15 Филми бадеии «Ҷадвали рўзи оянда». 17.30 Эълони намоишҳо. 17.35 Студияи «Авлоди нав». Дунё ва бачаҳо. 17.55 Мултсериал. 18.05 Сабақҳо оиди андоз. 18.20 Автопатрул. 18.40 Навоҳои шом. 19.00 Давр. 19.40 Сурудҳои ҷавонӣ. 20.00 Давр-сўҳбат. 20.15 Дидор. 20.40 Қисми дуюми филми бадеии «Хуршида». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.45 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.10 Варзиш. 23.35 Давр. 23.50 Сериали «Ҳудуди ҳақиқат».

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Дар зери кунҷи 23,5 дараҷагӣ». 17.45, 19.00, 20.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба бачаҳо. 18.30, 20.00, 21.10, 22.20 Пойтахт. 18.50 Ҳимоя. 19.20 Варзиш ва бачаҳо. 19.35 Навоҳои куҳан. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Ҳамааш дар бораи сайёҳӣ. 22.45 Кинонигоҳ. 00.25 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон IV

7.30—9.00 Намоиши ТҶР. 17.15—17.45 Намоишҳои ТВ Туркия. 17.45 Эълони намоишҳо. 17.50 Вести. 18.05 Навигариҳои Евронюс. 18.20 Барномаи хандаи Е.Петросян. 19.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.55 «Қаҳрамони охирин-2». 21.00 Время. 21.40 Киномазҳака. 23.10 Аралаш барои калонсолон. 23.30 Фабрикаи ситораҳо. 00.00 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 00.10 Ахбор.

ЧОРШАНБЕ 18

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 «Ўзбектелефилм» намоиш медиҳад. 9.20 Гулшани нафосат. 9.45 Тафсилот. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Боғам маро фаромўш намекунад. 10.20 Филми бадеии «Тўтии ғароиб Поле». 11.50 ТВ клип. 12.05 Барои бачаҳо «Фламинго». 12.25 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 13.25 Сериали «Ошин». 13.55 Эълони намоишҳо. 14.10 Остонааш аз тилло. 14.30 Танаффуси мусиқӣ. 14.40 Филми бадеии «Таътилҳои Рим». 16.25 Дар оилаи ягона. Сайёраи бачаҳо. 16.55 Сирк, сирк, сирк. Дар пару боли орзуҳо. 18.10 Намоиши бадеӣ-публисистии «Аҷаб саодат аст». 18.30 Телелотереяи «Умид». 19.00 Оҳангҳои куҳан. 19.10 Мулк. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор. 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Як ҷуфт суруд. 20.30 Ахбор. 21.05 Умри ба санъат бахшидашуда. Саодат Қобулова. 21.30 Сериали «Ошин». 22.00 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 23.00 Ахбор-дайҷест. 23.20 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Дунё ва бачаҳо. 9.35 Мултсериал. 9.45 Давр-сўҳбат. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Қисми дуюми филми бадеии «Хуршида». 11.00 Сабақҳо оиди андоз. 11.15 Сериали «Баъд аз соли 2000». 11.35 Овози ҷавонон. 11.55 Сериали «Жюлӣ Леско». 12.45 Дидор. 13.05 Дар канали ҷавонон варзиш. Но-Каут. Теннис. 14.10 Оҳангҳои куҳан. 14.25 Телефилми «Кашандагӣ зарари саломатӣ». 14.35 Автопатрул. 14.55 Филми бадеии «Воҳўрии соҳили дарё». 16.35 Эълони намоишҳо. 16.40 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед. 17.00 Мултсериал. 17.10 Бачаҷон. 17.30 Тадбиргари ҷавон. 17.50 Асрори чемпион. 18.10 Овози ҷавонон. 18.30 Каталог. 18.40 Навоҳои шом. 19.00 Давр. 19.40 Таронаҳои муҳаббат. 20.00 Спортлото. 20.10 Дастархони пурфайз. 20.30 Қисми сеюми филми бадеии «Хуршида». 21.20 Сурудҳо дар васфи Ватан. 21.25 Ракурс. 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.45 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.10 Интерфутбол. 23.55 Давр.

Ўзбекистон III

17.20 Сериали «Дар зери кунҷи 23,5 дараҷагӣ». 17.75, 19.10, 21.50 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба бачаҳо. 18.30, 20.00, 21.10, 22.10 Пойтахт. 18.05 Меҳмонхонаи мусиқӣ. 19.30 Телеклуби «Зан—модар,мураббӣ, раҳбар». 19.50 Танаффуси мусиқӣ. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Ҳамшаҳриён. 22.35 Кинонигоҳ. 00.10 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон IV

7.30—9.00 Намоиши ТҶР. 17.15—17.45 Намоиши ТВ Туркия. 17.50 Вести. 18.05 Навигариҳои Евронюс. 18.20 Филми бадеии «Аз ин ҷо дур нест». 19.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 20.00 Телебозии «Рулеткаи рус». 21.00 Время. 21.40 Киномазҳакаи «Оператсияи « Соли нав». 23.35 Фабрикаи ситораҳо. 00.00 Ахбор. 00.35 Шаб ба хайр.

ПАНҶШАНБЕ 19

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Фестивали сирк дар Монте-Карло. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулк. 10.20 Филми бадеии «Бенҷи». 11.45 Танаффуси мусиқӣ. 12.05 Аҷаб саодат аст. 12.25 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 13.25 Сериали «Ошин». 13.55 Эълони намоишҳо. 14.10 Оҳангсозони Ўзбекистон. 14.55 Сериали «Ҷивз ва Вустер». 15.45 Пешомадҳои фанамон. 16.05 Манзараҳои руҳият. 16.25 Осмони мусаффои бачагӣ. 17.25 Мултсериал. 17.50 Ривоҷ. 18.10 Телелотереяи «Яхши ният». 19.00 Инсон ва қонун. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор. 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Консерти устоҳои санъат ва иҷрочиёни ҷавон. 21.30 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 22.30 Оинаи таърих. 22.55 Ахбор-дайҷест. 23.15 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед. 9.35 Мултсериал. 9.45 Бачаҷон. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Филми бадеии «Хуршида». 11.00 Қитъаи варзиш. 11.25 Асрори чемпион. 11.45 Сериали «Баъд аз соли 2000». 12.05 Овози ҷавонон. 12.25 Сериали «Жюлӣ Леско». 13.15 Ракурс. 13.35 Интерфутбол. 15.15 Оҳангҳои куҳан. 15.25 Мулттамошо. 15.55 Барномаи маърифии «Сайёраи сеюм». 16.25 Эълони намоишҳо. 16.30 Бозӣ кун бачаҷон, бозӣ. 16.45 Студияи «Авлоди нав». Телебозии «Имкон». 17.20 Мултсериал. 17.35 Истеъдод. 17.45 Огоҳӣ. 18.00 Ҷавонони имрўз. 18.20 Дар олами табобат. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00, 20.00 Давр. 19.35 Эълони намоишҳо. 19.40 Сурудҳои ҷавонӣ. 20.00 Давр-сўҳбат. 20.15 Мизон. 20.40 Филми бадеии «Хуршида». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.45 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.10 Интерфутбол. 23.55 Давр.

Ўзбекистон III

17.20 Сериали «Дар зери кунҷи 23,5 дараҷагӣ». 17.45, 19.05, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба бачаҳо. 18.30, 20.00, 21.10, 22.20 Пойтахт. 18.50 Навниҳол. 19.25 Фасли камолот. 19.45 Боэҳтиром. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 «Ҳамсар». 22.45 Филми бадеии «Ҷаноб Магу».

Ўзбекистон IV

7.30—9.00 Намоиши ТҶР. 17.15—17.45 Намоиши ТВ Туркия. 17.45 Эълони намоишҳо. 17.50 Вести. 18.05 Навигариҳои Евронюс. 18.20 Олег Табаков дар барномаи «Сати». 19.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 20.00 «Ҳалқаи заиф». 21.00 Время. 22.10 Тиҷорат-ревю. 22.15 Олами вертуалӣ. 22.25 Одамони кордон. 22.45 Экспромт. 23.05 Соккар-клуб. 23.25 Қимату зинати экран. 23.50 Мўъҷизаҳои нави дунё: «Лоиҳаи «Делта»». 00.15 Фабрикаи ситораҳо. 00.00 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 00.10 Ахбор.

ҶУМЪА 20

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекисторн. 8.00 Ахбор. 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Осмони мусаффои бачагӣ. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Рангинкамони орзуҳо». 10.15 Инсон ва қонун. 11.30 Ўзбекистон: ҷавонони асри XXI. 11.50 ТВ клип. 12.05 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 13.05 Умри ба санъат бахшидашуда. 13.30 Телеалманахи «Олам». 14.10 Филми бадеии «Сурати сеҳрнок». 15.35 Сабақҳои ҳуқуқ. 16.00 Видеофилми «Интизор». 16.45 Эълони намоишҳо. 16.05 Манзараҳои руҳият. 16.50 Фикр кун, ҷўй, ёб. Мултсериал. 17.55 ТВ маркет. 18.10 Сиҳҳат-саломатӣ. 18.30 Таронаҳои дутор ва танбўр. 18.50 Тафсилот. 19.05 Ҳидоят. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор. 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Як ҷуфт суруд. 20.30 Ахбор. 21.05 Дар олами сиёсат. 21.25 Сериали «Ошин». 21.55 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 22.55 Ахбор-дайҷест. 23.15 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Телебозии «Имкон». 9.50 Мултсериал. 10.00 Давр-сўҳбат. 10.15 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.35 Филми бадеии «Хуршида». 11.20 Мизон. 11.40 Сериали «Баъд аз соли 2000». 12.00 Овози ҷавонон. 12.20 Сериали «Жюли Леско». 13.10 Ҷавонони имрўз. 13.30 Интерфутбол. 15.10 Оҳангҳои куҳан. 15.20 Мулттамошо. 15.50 Тадбиргари ҷавон. 16.10 Сериали ҳуҷҷатии «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 17.05 Студияи «Авлоди нав». Ў кист? Ин чист? Калиди тиллоӣ. 17.40 Мултсериал. 17.50 Сурудҳои бачагии хушбахтона. 18.00 Автосалтанат. 18.15 Ҳуқуқ ва вазифа. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.40 Нигоҳи Давр. 20.00 Барномаи мусиқии «Ишқи ёр». 20.15 Овози ҷавонон. 20.40 Филми бадеии «Одамони кордон». 21.30 Мактубҳои сарбозон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.45 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.10 Шоҳони ринг. 00.10 Давр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Дар зери кунҷи 23,5 дараҷагӣ». 17.45, 19.15, 21.45 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Шаб ба хайр. 18.30, 20.00, 21.10, 22.05 Пойтахт. 18.50 «Ҳудуд-М». 19.35 Дар ТТВ мусиқӣ. 19.45 Моҳир. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Дар хизмати мардум. 22.30 Кинонигоҳ. 00.15 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

7.30—9.00 Намоиши ТҶР. 17.15—17.45 Намоиши ТВ Туркия. 17.50 Вести. 18.05 Навигариҳои Евронюс. 18.20 Филми ҳуҷҷатӣ. 19.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.50 Майдони мўъҷизаҳо. 21.00 Время. 21.35 Фабрикаи ситораҳо. 22.50 Тиҷорат-ревю. 22.55 Дурдаршан. 23.25 Филми бадеии «Шоҳи рақсҳо». 1.05 Ахбор.

ШАНБЕ 21

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Ўзбекистон ватани ман. 9.25 Ҳидоят. 9.45 Мултфилм. 11.10 Тафсилот. 11.25 Телеалманахи «Маърифат». 11.50 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 12.50 Филми бадеии «Он замонҳо гузашта рафт». 14.05 Ҷараёни адабӣ. 14.30 Нависанда ва замон. Шеър ва шуур. 15.00 Дар оилаи ягона. 15.30 Ба бахтамон саломат бошед. 15.50 Дунёи рангин. 16.05 Биёед, як хандем. 16.20 Майдончаи мўъҷизаҳо. Мултсериал. 17.50 Чемпионати Ўзбекистон аз рўи бокс. 18.50 Инро умр мегўянд. 19.05 Филми ҳуҷҷатии «Отбегӣ». 19.30 Ахбор. 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Давраи духтарон. 22.35 Театри телевизиони миниатураҳо. 23.05 Ахбор-дайҷест. 23.25 Қисми якуми филми бадеии «Тарс».

Ўзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Ў кист? Ин чист? Калиди тиллоӣ. 9.35 Мултсериал. 9.45 Клуби бачаҳо. 10.15 Дар олами табобат. 10.35 Нигоҳи Давр. 10.55 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.05 Аз забони бача. 11.35 Телеклуби «Бунёдкор». 12.00 Шоҳони ринг. 13.00 Сурудҳои ҳарбӣ-ватанпарварӣ. 13.10 Меҳмони ғайричашмдошт. 13.30 Филми бадеии «Одамони кордон». 14.20 Кӣ хушёру кӣ чобук? 14.40 Нуриддин Асқаров месарояд. 15.00 Овози ҷавонон. 15.20 Сериали ҳуҷҷатии «Экспедитсия». 16.10 Оҳангҳои куҳан. 16.20 Теннис. 17.00 Очун. 17.25 Эълони намоишҳо. 17.30 Студияи «Авлоди нав». Бекор нашин. 17.50 Мулттамошо. 18.10 Футбол ҷамъ. 18.30 Каталог. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.40 Сурудҳои муҳаббат. 20.00 Давр-сўҳбат. 20.15 Қисми якуми филми бадеии «Лаҳзаҳои зафар». 21.10 Оҳанрабо. 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.45 Таронаҳои шабона. 22.55 Филми бадеии «Шаҳри фариштаҳо».

Ўзбекистон III

17.20 Мултчархифалак. 17.40 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 18.10, 19.40, 21.10 Телегазетаи «Экспресс». 18.30 Афиша. 18.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 19.00 Пойтахт. 19.20 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 20.00 Табрику муборакбод мекунем. 20.45 Ба мисли гавҳар. 21.00 Пойтахт. Аз шанбе то шанбе. 21.40 Филми бадеии «Гумшуда».

Ўзбекистон IV

9.05 Мусиқӣ. 9.20 Дуроял. 10.10 Лаззат. 10.30 Саёҳат бо табиатшинос. 11.00 Барномаи хандаи Е.Петросян. 11.40 Навигариҳои CFI. 11.50 Мулттамошо. 12.10 Оҳангҳои Ҳиндустон. 12.30 Шоуи «Бо як сухан». 13.00 Видеоканали «Дўстӣ». Ўзбекистон хонаи умумии мо. Умид. Дар хонаи саҳӣ. 17.10 Суруди сол. Зимистон. 18.00 Навигариҳо. 18.15 Суруди сол. Зимистон. 18.50 Телебозии «Кӣ миллионер шудан мехоҳад?». 19.55 «Қаҳрамони охирин-2». 21.00 Время. 21.30 Чӣ? Дар куҷо? Кай? 22.50 Шлягер. 23.05 Олами зебои мўдҳо. 23.20 Хит-парад. 23.40 Воситаи зиндагӣ. 23.55 Хўроки шом бо ситора. 0.10 Автострада. 0.20 Муз-zon. 0.35 Зарбаи дутарафа. 0.45 Ахбор. 1.20 Филми бадеии «Бетховени сеюм».

ЯКШАНБЕ 22

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.40 Барои бачаҳо кинобарномаи «Камалак». 9.20 Ғароибот. 9.30 Филми бадеии «Қадами нек». 10.00 Ба ватанам хизмат мекунам. 11.00 Меҳри модар. 12.25 Театри телевизионии миниатураҳо. 11.55 Мултфилм. 13.05 Оҳангҳои замини куҳан. 13.30 Телемусобиқаи «Бачаҳои маҳаллаамон». 14.10 Гавҳари қалб. 14.30 Филми бадеии «Модарарўс». 15.50 Нақшҳо ба сурат. 16.10 Сайёраи бачаҳо. 16.30 Телебозии «Тоҷи тиллоӣ». Мултсериал. 18.10 Солҳои талабагиам. 18.30 Ҳокимияти чорум. 18.45 Телелотереяи «Оқ олтин». 019.15 Як ҷуфт суруд. 19.30 Таҳлилнома. 20.05 Рўзи якшанбе ҳамроҳи шумо. 20.30 Таҳлилнома. 21.15 Панди падарон. 22.15 Қисми дуюми филми бадеии «Тарс».

Ўзбекистон II

8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав». Бекор нашин. 9.20 Мултфилм. 9.50 Давр-сўҳбат. 10.00 Оҳанрабо. 10.35 Футбол ҷамъ. 10.55 Дастархони пурфайз. 11.10 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.20 Зина ба зина. 11.50 Мактубҳои сарбозон. 12.10 Мултфилм. 13.25 Дорандагони мукофоти «Ниҳол» месароянд. 13.40 Асрори чемпион. 14.00 Қисми якуми филми бадеии «Лаҳзаҳои зафар». 14.50 Талабаҳои консерваторияи давлатии Ўзбекистон месароянд. 15.05 Сериали ҳуҷҷатии «Экспедитсия». 15.55 Ҳамсинни деҳотиам. 16.15 Барномаи маърифии «Сайёраи сеюм». 17.10 Танаффуси калон. 17.35 Клуби бачаҳо.18.05 Ҳафтаномаи варзиш.18.20 Тилсими оила. 18.45 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр-навигариҳо. 19.20 Сурудҳои ҷавонӣ. 19.40 Ҳамсинф. 20.15 Филми бадеии «Лаҳзаҳои зафар». 21.10 Бозии интеллектуалии «Заковат». 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр дар як ҳафта. 22.40 Таронаҳои шабона. 22.50 Филми бадеии «Уолтер ва Генри».

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Олами сеҳрноки афсонаҳо. 19.00, 20.40, 21.55 Телегазетаи «Экспресс». 19.20 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 19.50 Телефакт. 20.00 Табрику муборакбод мекунем. 21.00 Шарҳи Пойтахт. 21.25 ТВ ҷамъ. 22.15 Филми бадеии «Дастони махмалин».

Ўзбекистон IV

9.05 Мусиқӣ. 9.20 Саёҳати олам. 10.10 Қайдҳои ғайрироҳии Д.Крилов. 10.30 Ҳангоме, ки ҳама дар хонаанд. 11.05 Мазаҳўракҳо. 11.55 Кайфият. 13.25 Забони фаронсавӣ. 13.50 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 14.00 Фан-тайм. 14.10 Забони англисӣ барои шумо. 14.35 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 14.55 Видеоканали «Дўстӣ». Дидар. Маврид. Ўзбекистон хонаи умумии мо. Забони корейсиро меомўзем. 18.05 Бунафша. 18.30 Ҳикоя. 18.50 Табиати зинда. 19.05 Пайванд. 19.35 Грамафони тиллоӣ. 23.10 Кармадон. Декабр. 23.35 Кинопрофӣ. 23.55 Ҳамсинфон. 0.25 Таҳлилнома. 1.05 Шаб ба хайр.

Ба дастархони аҳолӣ

Аҳли меҳнати Ҷамъияти саҳҳомии «Сабзавоткор»-и шаҳри Фарғона барои дар ҳар чор сол рўёндани маҳсулоти сермасрифи тару тозаи кишоварзӣ мекўшанд. Ба ҳамин мақсад гармхонаҳо ташкил гардидаанд. Якеи он аз 6 гектар иборат буда, дар асоси таҷрибаву технологияи пешқадам кор ба роҳ монда шудааст. Минҷумла, технологияи пешқадами обшоркунии чакрагини исроилӣ татбиқ гардидааст. Тухмии хушсифат истифода мегардад. Минҷумла, тухмии помидори «Марва», «Ханда»-и Ҳўлланд ва бодиринги «Рава»-и ҳамин мамлакат кошта мешавад.

То ҳол 135 нафар корманди гармхонаи мазкур 484 тонна помидору бодиринг тайёр карда, ба дастархони аҳолӣ пешкаш карданд. То Соли Нав ба 500 тонна расондани ҳаҷми умумии маҳсулот дар назар дошта шудааст. Ҳамчунин барои дастархони солинавии меҳнаткашони шаҳр ҳозир кардани сабзавоти ҳар хел дар назар дошта шудааст.

Дар сурат: коргарзани пешқадами Ҷамъияти саҳҳомии «Сабзавоткор» **Мавлуда Фозилова** дар сари кор.

Матн ва сурати
Муқимҷон ҚОДИРОВ. ЎзА.

Намоиши маҳсулоти кулолгарӣ

Дар шаҳри Исаваи Ҷопон бо кўмаки Сафоратхонаи Ўзбекистон дар Ҷопон ва Клуби байналхалқии муовизаи Исава бори аввал намоишгоҳи маҳсулоти лўхтакии кулолгарии Ўзбекистон дари худро боз намуда аз маҳсули дасти устоёни тошкандӣ, самарқандӣ, бухороӣ ва риштонӣ тамошогарони ҷопонӣ ва меҳмонони сершумори хориҷа баҳра бардоштанд.

Ҳангоми кушоиши намоишгоҳ мири шаҳри Исава С. Масанао, президенти Клуби байналхалқии муовизаи Исава З. Кобаяши, сарварони ҳокимияти маҳаллӣ ва ташкилотҳои ҷамоатӣ, намояндагони соҳаи илму фарҳанг, воситаҳои ахбори оммавӣ иштирок намуданд. Аз он ҷумла, ҷаноби О.Масанао суханронӣ карда, зикр намуд, ки Ўзбекистон бо фарҳанги нотакрори худ, алалхусус ҳунармандии халқии хеш шўҳрати калон дорад ва тавассути воситаҳои ахбори оммавӣ халқи Ҷопон аз он бохабар мебошад.

—Ман бори аввал ба бахти бо чашмони худ муоина кардани ин дурдонаҳо мушарраф гардидам,— гуфт ҳокими шаҳр. Маҳсули дасти ҳунармандони ўзбекистонӣ аз нафаси ин диёри зебо, манзараҳои зебои табиаташ ва аз нигоҳи ба худ хоси фалсафии халқи Ўзбекистон гувоҳӣ медиҳад.

Аксар нигораҳои намоишгоҳ аз бойгонии шахсии сарвари ҷамъияти алоқаҳои фарҳангии «Соя» М. Морӣ гирифта шуданд ва ройгон истифода бурда мешаванд. Чунки М. Морӣ ба ҷумҳуриятамон борҳо сафар карда, аз устоёни мухталиф онҳоро ҷамъ овардааст.

—Аз қадим халқи Ҷопон ба соҳаи мазкур диққату эътибори ҷиддӣ дода меояд. Дар мамлакати мо оилаҳоеро ёфтан мумкин аст, ки ҳатто лўхтакҳои сафолини аз ниёкон мерос мондаро чун гавҳараки чашм эҳтиёт мекунанд, онҳоро барои ба ихтиёри авлоди наврас гузоштан мекўшанд,— гуфт ҳангоми сўҳбат бо мо М. Морӣ хонум.—Аз ҳамин сабаб ҳаракат дорам, ки ба ҷопониҳо тавассути лўхтакҳо фарҳанги халқи ўзбекро ошно созам.

Ҳамин қабил намоишгоҳ соли гузашта дар префектураи Ниигатаи Ҷопон ҳам ташкил гардида буд. Ба нақша гирифта шудааст, ки минбаъд чунин намоишгоҳҳо дар саросари Ҷопон аз он ҷумла шаҳри Маебашии префектураи Гунма, пойтахти мамлакат—Токио дари худро боз намоянду халқи меҳнаткашу санъатдўсти ҷопонӣ аз лўхтакҳои сафолинии ўзбекистониён баҳравар гарданд.

Б. АЛИМОВ,
мухбири ОИ
«Ҷаҳон», Ҷопон.

Оё шумо медонед?

Сураҳои қуръон 114- тоанд, яъне «шашто» «19». Оғози ҳамаи сураҳо «Бисмиллоҳ» низ «19» маротиба омадааст. Калимаи дигар «Оллоҳ» бошад, 2698 маротиба вомехўрад, ки ин ҳам ба 19 бе бақия тақсим мешавад ва 142 бор аст. Калимаи саввум «ар-Раҳмон» 57 бор зикр шудааст, ки ба ҷамъ сето 19 баробар аст. Лафзи охирин «ар- Раҳим» 114 дафъа зикр гардидааст, ки шаш баробари 19 аст.

Асрори рақами «19» ба ин тамом намешавад. Маълум аст, ки баъзе сураҳои Қуръони Карим бо ҳарфҳо (муқаттаост) оғоз шудаанд. Дар ин ҳолат ҳам сохтор (модел) мукаммал аст. Яъне, ин ҳарфҳо дар ҳамон сураҳо ҳамеша 19 маротибагӣ такрор шудаанд.

Ва онро муоина карда, ба ақли инсон қоил мешавед.

***

Сабабҳои дамиши шикам гуногун мешаванд. Дар шикам бод асосан дар натиҷаи истеъмоли ғизои номувофиқ, бемориҳои рўда, камҳаракатии ҷисмонӣ ва ғайра пайдо мешаванд. Яке аз давоҳои беҳтарин ва санҷидашудаи бодрон тухми ҷаъфарӣ (петрушка) ба шумор меравад. Тарзи тайёр кардани даво чунин аст: 3-5 қошуқча тухмро ба ду истакон оби ҷўшондаи хунук андозед ва 8-10 соат нигоҳ доред. Сонӣ ба даҳони чойник якчанд қабат дока гузошта, онро мегузаронед. Доруи мазкурро дар як рўз се маротибагӣ 2-3 қошуқӣ нўшидан лозим аст.

Истеъмоли он барои занони ҳомила қатъан манъ аст.

***

Алҳол дар табиат 2500 навъи морон маълум гардидаанд. 410 тои он заҳрдор буда, барои инсон хавфи калон дорад. Мор на танҳо зараррасон, балки фоидаовар ҳам мебошад. Аз он ҷумла, дар бобати маҳви як қатор нобудкунандагони зироати кишоварзӣ нақши калоне мебозад.

Вақтҳои қадим барои нобуд кардани мор бисёр мукофотҳо таъсис кардаанд. Масалан, соли 1890 дар Фаронса барои морҳои сарашон 25-50 сантиметра мукофоти аз ҳама баланд муқаррар гардида буд. Аз ҳамин сабаб дар бадали як сол 67620 мор несту нобуд карда шудааст. Дар Олмон бошад, барои як сари мор ду марка мукофот муқаррар карда буданд. Дар Босния ва Ҳерсоговина соли 1906- ум 25483 мор нобуд гардидааст.

Вале инсоният баъди ба сўи тараққиёт расидан ба одам ва ҳифзи саломатии он то чӣ андоза муҳим будани заҳри морро ҳис карда, аз қирон овардан ба он даст кашид. Чунки алҳол аксар доруву дармон аз заҳри мор ва омехтаҳои он тайёр карда мешаванд.

***

Стенли Пегер Берги австриягӣ 216 килограмм вазн, 165 сантиметр ғафсии миён дошт, вале аз қобилияти меҳнат кардан маҳрум буд. Баъди табобат вазнаш ба 95 килограмм фуромад. Чунки сабаби асосии фарбеҳиаш дар пурхўрӣ буд. Вай дар наҳорӣ 4 самбўса, 2 тухм, 1 литр шир, 6 банан, 4 дона себ, 3 дона афлесун, гўшту маска ва ғайраро тановул мекард.

***

Дар Осорхонаи миллии Ҳиндустон ба ҳукми тамошогарон халқаву дастпона ва ангуштарин пешкаш гардидааст, ки барои занон аст. Вазни умумии онҳо, ба 7 килограмм баробар аст. Аҷибаш он аст, ки ҳамаи он аз меъдаи тимсоҳҳо ба даст омадаанд. Ва ин зебу зевар аз иёлати Орисой аз шиками тимсоҳҳо гирифта шудааст. Яъне онҳо ҳамагӣ ба инсонҳо чор маротиба ҳуҷум оварда, ҳамин миқдор боигариро фурў бурда будаанд.

***

Дар осорхонаи шаҳри Истамбули Туркия бошад, дар таҳхона нигораи аҷибе ҳаст, ки онро бе ҳаяҷон тамошо кардан мумкин нест. Нигора аз сари инсон ва танаи тимсоҳ иборат аст. Ба фикри олимон сари он мансуби кўдаки 6-8 сола асту қисми поёниаш танаи тимсоҳ. Вақте ки тимсоҳ ба бача ҳуҷум оварда, ўро фурў мебурд аз тарафи одамон кушта шудааст. Ва падару модари кўдак ба хотири ёдбуди фарзанд ҳарду- ҳам кўдаку ҳам тимсоҳи фавтидаро балзам кардаанду аз ҳамин сабаб то ҳол вайрон нашудааст. Дар поёни нигора аз хусуси нағзии тимсоҳ нисбати инсон ҳам баъзе маълумотҳо оварда шудааст. Аз он ҷумла зикр гардидааст, ки дар яке аз рўзҳо шикорчии Шриланкагӣ дар соҳил ба шикори моҳӣ машғул буд. Аз таги кўл овози даҳшатнок шунида шуд. Шикорчӣ ба мақсади донистани овоз сари худро хам мекунад. Ва дар ҳамин айём аз болои вай паланге паррида мегузарад. Маълум мешавад, ки паланг ўро хўрданӣ будааст ва азбаски инсон хам шудааст ў мувозанаташро гум карда, рост ба даҳони тимсоҳ рафтааст.

***

Дар бораи фоидаи тимсоҳ ва хусусиятҳои он маълумоти бисёре ҷамъ омадаанд. Минҷумла тимсоҳ асосан дар об хўрокаи худро меёбад. Якчанд рўз дар хушки хўрок нахўрда умр ба сар бурданаш мумкин аст. Ҳангоме ки тимсоҳ ба об мераваду ба шинокунӣ шуғл меварзад, таппиши дилаш нисбати хушкӣ шаш маротиба пасттар мегардидааст. Нафасгириаш суст гардида, фосилаи он ба чанд дақиқаи тўлонӣ баробар мешавад. Вақте ки тимсоҳ ба рўи об мебарояд, набзи дилаш ва нафасгириаш мўътадил мегардад.

***

Як тимсоҳи кушташуда барои халқи Судон як дорухонаи калон мегардад. Хуни он барои табобати заҳри мор, чашм истифода мегардад. Хокистари устухони тимсоҳ барои давои ҳар гуна захм, равғанаш бошад, барои раҳоӣ бахшидан аз маризии табларза, табобати дарди дандон истифода мегардад.

Аз ин рў дар Судон, Ҳиндустон ва дигар мамлакатҳо барои куштани тимсоҳ мукофот муқаррар гардидааст. Миқдори мукофот ба боигарии аз меъдаи тимсоҳ ёфтгардида вобастагӣ дорад.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.
Рўзнома ҳафтае ду маротиба: рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рўзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадей, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рўзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ўзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 1140
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шўъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.
Муҳаррири навбатдор: А.СУБҲОН.
Мусаҳҳеҳон: Ф. ДОНИЁРОВА, Ҳ. КАМОЛИДДИНОВА.
Саҳифабанд: Х. ТЎХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кўчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шўъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кўчаи Буюк Турон, хонаи 41.